Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

Сердало

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 14 АПРЕЛЬ, 1987 ШУ. ★ № 45 (7391). ★ Мах 3 кеп.

ХIАРА ДИЙНАХЬА ОВСАРЕ КЪАХЬЕГА!

ЯХЬА ДНЕВНИК

ЛаьрхIар кхоачашду

КПСС ЦК январски (1987 ш.) Пленума решенецта хьинаре къахьегарца жоп а луш, шоаш укх юбилейни шера тIанйца декхараш тIехкхоачащдеш ба Нохч - ГIалгIай «Терек» яхача производственни мебельно-дахчан хIамаш еча объединене мебельщикаш. Из де цар вIаштIехьдоал производственни мощностех, балха ханах бизза пайда ийбарах, къахьегамен исполнительскни дисциплина чIоагIъярах. Дерригача технико - экономически хьокхамий хьалхарча квартала план а тIанйца декхараш а ханал хьалха кхоачашдарах рапорт деннад цар. Пачхаьалкхен планагIа лаьрхIачул совгIа потребителашка ехкай 34 эзар сом мах бола тайптайпара продукци, заданел совгIа арахийцай 333 эзар сома маьха товарни продукци.

Потребителашта поставкаш яра дола договорни декхараш бIаь процент кхоачашдаьд объединене коллективо. Къахьегама овсарле лакхъяра кхаь бетта задани кхоъи ахи процент тIехкхоачаш а яь, соахка цу юкъа хинначул пхи процент гаргга лакхъяьй из.

«Терек» яхача производственни объединенена чуйоагIача филиалех, цехех цхьаккха яц пачхаьалкхен плани тIанйца декхараши тIехкхоачаш ца деш. Царна юкъе а укх юбилейни шера къаьстта дика къахьегаш я Сапаев Ахьъяда кулгалдеча Ермоловски филиала коллектив. Товарни продукци арахецара квартала план 107,3 процент кхоачаш а яь, заданел совгIа хьайир цо 106 эзар сом мах бола продукци. Иштта хьинаре къа а хьегаш, башха - дика производственни хьокхамаш доахаш я Тасуев Аюб керте латтача цхьоалагIча филиалей Абдуллаев Мухьмада кулгалдеча шоллагIча цехей коллективаш.

*

Деша дай бац

ШийтталагIча пятилетка шоллагIча шера ше Госприемкага яла кийчлуча хана доккхий социалистически декхараш тIанйцар ГI. Ахриева цIерагIча Назрановски «Электроинструмент» яхача завода коллективо. Цу лоархIамеча гIулакха лерттIеи йиллача ханен кийчо ца ярах Iалаьмате во дIадоладир цо ер юбилейни шу. ТIанйцача социалистически декхарий керттера пункташ кхоачаш ца ярал совгIа пачхаьалкхен планах а гаьнна лоархIаеш яц из. Цудухьа дIабахача кхаь бетта баьча балха итогашка хьежача гуш да предприяте болхлой шоай деша дай боацилга. Продукци маьхалъяккхара квартала план кхоачашъяра даькъе цунна тIадиса пачхаьалкхен декхар 878 сома маьха да. Цу юкъа цо ара ца хецаш йисай ши миллиони 535 эзари сом мах бола товарни продукци 280 эзар совгIа сома маьха нормативно - цIена продукци.

Свеклаш дIайийна баьннаб

ДIадахача шера пачхаьалкхенна шекара свеклаш дIаялара план кхоачашъянзар «Шалинский» совхозо. ДIа ца луш тIадиса декхар доккха да — 8 эзар тонн. Хьалха дIаяхача хана республика боахамашта юкъе яьржача социалистически яхье хадданза призови моттигаш йоахаш хьаена хинна совхоз эггара тIехьйнса хилар.

Лоаллаха ухнача «Джалка» яхачен «Южныйн» совхозаша йокъал лаьтта яле а юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 230—240 центнер шекара свеклаш яьхаяле «Шалинский» совхозо чуенараш 112 центнер мара яц: цхьайтталагIча пятилетка цхьа шу дIадахийтадацар цун болхлоша хIара гектара тIара 280—300 центнер шекара свеклаш ца йоахаши пачхаьалкхенга уж йоккхара план дикка тIехкхоачаш ца еши.

Фуд карарча пятилетка хьалхарча шера селла эсала шекара свеклаш хьалкхеяра бахьан? Керттерчарех да болхлой къахьегам коллективни подрядагIа вIаштIехь ца баккхар, интенсивни технологи юкъе а йоалаеш минеральни удобренехи хип дехкача лаьттаехи ма могга пайда эцара совхоза специалисташа йоахо яь ца хилар.

Цу тайпара хIама укх шера ца нийсдалийтара, хьалхашка латта декхараш тешшаме кхоачаш дара оарцагIъяьннай совхоза администраци, партийнии профсоюзнии организацеш. КПСС ЦК январски (1987 ш.) Пленума решенеша могадаьча тайпара болхлоша шоай собранешка хержаб цIоашта хьаштдолаш бола бригадираш. Иштта, хIанз № 1, 2, 3 йолча коллективни подрядагIа къахьегаш йолча бригадашта кулгалдеш ба йоккха балха опыт караерзаяь бола специалисташ Идрисов Iаьла, Халимов Шарпуди, Алимсултанов Iусман.

Къаьстта боккха теркам тIабахийтаб свеклаш хьалкхееча дезалий подряд юкъейоалаяра а. Шекара яраш лелаяра пхе дезален доакъара яраш хьалкхеяра биъ дезален звеноща договораш оттадаьд совхоза администраце. Иштта, 10—15 гектар лаьтта хьа а нийца дика хьувкъам болаш шекара свеклаш шоай дезалаща хьалкхее денхар тIанйцад дуккхача хана денз хьалххьала къахьегаш хьабоагIача, йоккха балха опыт караерзаяь болча говзанчаша Энгласов Совхунта, Цацаева Зайнаба, Исаева Хьавас, Байдаева Деше, Идрисова Хажана.

— Укх шера 760 гектара тIа шекара свеклаши 140 гектара тIа доакъара яраши хьалкхее эзаш ба тха боахама кхаш леладераш, — йоах керда тIавенача совхоза директора Алаудинов Iаьлас. — Болхлоша дош деннад соахка тIадиса декхар а дIадоаккхаш укх шера пачхаьалкхенна 24 эзар тонн шекара свеклаш дIаяла.

Итт агрегат йоалл свеклаш дIаювш. Укх тIеххьарча хана кхашка балхаш де йиш йолаш дика латтача хаоттамах ма могга пайда а эцаш, агротехнически бокъонаша дIа ма деххара сихеи дикеи шекара а доакъара а свеклаш дIайийна яхара шоай низаш тIадерзадаьд совхоза механизатораша. Царна юкъе яьржача социалистически яхье къахьегама овсарле эггара лакхагIа йолаш болх бу Абдрахманов Эрлам, тракторист а волаш Хакрымова Рабуи Адмусиева Байсарии сеяльщикаш а болаш йолча экипажо. Дийнахьа нормагIа дIае йоагIар 10,4 гектар йолаш 17—18 гектара тIа свеклаш дIаюв цар.

Сага фактора лоархIам лакх а беш кхашкара балхаш ма доагтIара вIаштIехьдахарах агротехнически эггара дикагIча деношка дIайийна яьхай совхоза болхлоша свеклаш.

С. СУРХОЕВ.

СУРТАШ ТIА: тIеххьарча гектарашка шекара свеклаш дIаювш ба (аьрдехьара аьттехьа) сеяльщикаш Закрымова Рабуи Адмусиева Байсарии, тракторист Абдрахманов Эрлам; кхай тIа гIолла дIайода цар агрегат.

В. ЮНЦЕВИЧА суртащ.

МИШТА КХОАЧАШДУ ДЕКХАРАШ

КОЛЛЕКТИВЕ БАРТ ХИЛЧА

Дика дIайолаяьй карара пятилетка Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза Янурсаев Iале кулгалдеча шоллагIча ферма. План 794 тонн йолаш соахка 1008 тонн шура дIаялар пачхаьалкхенна, лаьрхIар 340 долаш 410 Iаса хьалхкедир соахка.

Из толам баккхарах республика хьайбаш леладерашта юкъе яьржа хиннача социалистически яхьа итогех котъяьннар а лаьрхIа республикански газеташ тIа чIоагIдаьча сийлен Улга тIа яьккхар из ферма, аргIа йоацаш «Жигули» яха машин эца цун къахьегамхошта бокъо а луш.

Толаме къахьегаш я коллектив укх шера а. ХIанз дийнахьен буси хIара кхоабача Iаттагара йоаккха шура, соахка укх хана хинначул 1,2 килограмм дукхагIа я. ХIаьта из пачхаьалкхенна дIаялара хьалхарча квартала план март бетта ткъестлагIча дийнахьа кхоачашйир.

Совхоза фермашта юкъе яьржача яхьа хIара бетта еча итогех котало яккхарах телаш йола ЦIе байракх шу доладелча денз цу ферме я. Вешта, тIеххьарча итт шера цунгара из дIаяккха кхыча коллективана цIаккха а карагIдаьнна хиннадац. Цул совгIа дIабахача кхаь бетта кхозза итт-итт тума преми еннай цу фермана яхье хьалхле яккхарах.

Цхьа доярка йисаяц шура яккхара укх шера хьалхарча кхаь бетта план ца еш.

— 1962 шера денз болх беш я со укх ферме, — дувц Дебирова Зурас. — Янурсаевал хьалха ворхI бригадир хувцавелар тха. ХIаьта из санна вар хиннавац. Балха тIа доагIар дIадехаш, шиш болаш ва из, цхьабакъда, нийса ва. Тахан де дезар, цхьаннега а озабезам ца беш кхоаненга дIадехкац, тIехьадахац. Тхоца дага ца воалаш, болх тоабара цхьаккха а гIулакх чакхдаккхац. Iали валлалца хьайбаш леладерий балха хьалаш тоадарах бала болаш хилaнзар цхьаккха а. ДукхагIдола балхаш кулгашща дора, болх баьлча салаIа, шелвелча вIохьвала моттиг яцар. ХIаьта хIанз...

Хьайбаш йиъ помещене леладу ферме. Чура кхо, нувхаш арайоахаш, доакъар дуллаш, доахана хий моладеш деча балхашта механизаци яьй. Мукъа болча хана цIеча уголоке салоI хьайбаш леладераша. Царна цу гIулакха мел эшар да цу чу: керда газеташ, журналаш, тайп - тайпара ловзараш, телевизор, радиоприемник, кхыметтел пандар. Эша литература а долаш хоза кийчъяьй хьайбаш леладечун, атенста уголок, и. кх. дI. Ферме столови а я.

Района, совхоза кулгалхошта тIехьара ца воалаш из дерригa вIаштIехьдаккхийтар Iали Абубакарович ва. ЖагIа а буллаш ферма коара наькъаш тоадайташ, помещенешкара фега арадоаха доахан лела моттигаш, йоачан хиннаул тIехьагIа чукхийттача хий латтаргдоацаш, нийсъяйташ ва совхоза гIишлошъерашка.

КIезига бац ферма коллективе йоккха балха опыт Iоаяь, дика къахьегарах орденашца, медалашца белгалбаьха районе а республике а цIихеза нах, масала: Iаьсий леладеш йола Арсанова Арубика, доаркаш Дабирова Зура, Довлетмирзаева Тумиша, Садулаева Деши, Ибрагимова Бирлант, скотникаш Дубаев Лечи, Пушаев Хьамзат. Шоай говзал дIа а луш, болх бе цар Iомабаь, хIаьта хIанз бокхагIа болчарел тIехьа ца бусаш къахьегаш хьабоагIараш а кIезига бац. Масала, дояркай балха говзал карaерзае Дебирова Зурас новкъостал даь Гандурова Тумиша соахка яхье ший хьехамчал а хьалхаьлар, хIара кхоабача Iаттагара 2641 килограмм шура а йоаккхаш. Из хул Зурас яьккхачул 18 килограмм дукхагIа. Цхьабакъда, укх шера хьехамча хьалха я. Дийнахьен буси нийс килограммага кхоачаш шура йоаккх цо хIара кхоабача Iаттагара, хIаьта Тумишас — 8,6 килограмм. Iан замалахьа доахан чуоттадаь леладеча юкъа совхоза кулгалхоша оттаяьча яхьа условешка хьежжа, бетта хIара кхоабача Iаттагара ши бIаь килограммал дукхагIа шура яьккхарах доагIа шишша тума преми елар царна, хIаьта лакхе цIераш яьхача кхыча доаркашта, Темирсултанова Маржана, цул совгIа, дIабахача бетта план 400 грамм йолаш хIара Iасилга дийнахьен буси 630 грамм дулх тIакхетийтача Арсанова Арубикана, цо Iома а яь, цунца цхьана болх беча, Iаьсашта дулх тIакхетийтара ший хьехамчийла 20 грамма мара тIехьа ца йисача Вахаева Элийнина.

Даьхача толамашца уж даькъала бувцаш цар сийна арахийца яр тхо цу ферме долча хана цIеча уголоке хьалтеха яьлла «Молния».

Цхьабакъда, цу коллектива бехк боацаш, цун низ дIа ца кхоачаш кхоачамбоацараш нийслу укхаза цкъаза, болх лерттIа дIабахьа новкъарло еш. Иштта хилар март бетта. Шу доладелча денз хадданза тIакхеташ хинна шура, цу бетта 12-ча дийнахьа денз лаьгIъяла йолаелар. Соахкарчул дукхагIа-м я из, хIаьта а...

Доаркашца, скотникашца дага а ваьнна, хьайбаш кхоабача цхьа керда хIама юкъедоаладаьд Янурсаева. Хьалха дIадала шортта доакъар хиннача хана, деттача доахана а дахка кийчденнараштта а цхьатарра луш хинна барда, хIанз алхха деттачарна мара лац. ХIана даьд цо из иштта? ГIулакх миштад аьлча, дахка кийчденнача доахана башха пайда бац бардо, хIаьта доахана лу шура дикка тIакхетийт.

Карарча пятилетка шин шера план СийлахЬ - боккхача Октябра 70 шу дузаш кхоачашъергья, аьнна шоаш лаьрхIар чакхдоаккхаргхиларах бIубенна ба ферма къахьегамхой.

М. ДЖАБРАИЛОВ.

18 апреле — коммунистически субботник

Укх шера 18 апреле хургдолча субботника хьакъехьа боахаме деш долчох массехк хаттар дир тха корреспондента Урус - Мартановски района «Красноармейский» совхоза «цIеча шоаттденна» кийчо яраи из чакхдаккхаран вIашагIъеллача штаба начальникага, цу боахама комсомольски организаце секретарага Абуев Ширванега.

Ширвани, фу даьд оаш хIанзле субботника накъадолхаш?

Дунен прогрессивни адамле В. И. Ленин ваь 117 шу дизара юбилей, дерригача халкъа доккха цIей санна, езъе кийчлуш я.

Москверча хьалхалаттача предприятеша цу ден сийна Ерригсоюзни субботник дара кхайкарал даьчул тIехьагIа, митинг чакхъяьлар тха боахаме. Цига къамаьлаш даьча механизатораша Юшаев Маулета, Альтемиров Бурууса, бригадираша Абубакаров Владимира, Габаев Iарбе, кхычар а низ кхо ца беш къахьегаргхиларах тешал деш дош даларал совгIа, нормаш тIехкхоачашъеш болх бе тIахьийхар совхоза еррига коллектив. Субботник чакхдаккхара штаб вIашагIъеллар. Штабо субботника, кийчо еш дергдолчун план оттайир.

Цу дийнахьа мел дукха, малагIа балхаш де дага да шо?

План оттаеш субботнике бергболча хIара балха мах белгалбаьккхаб оаха. Масала, «цIеча шоаттдийнахьа» 1800 квадратни метр гIашлой, машинаш лела наькъаш, кхай тIарча станий, мехмастерске, автогаража ковнаш тоаде лаьрхIад. Субботнике къахьегаш даьккхача ахчах 700 сом совгIа карарча пятилетка фонде дIачулургда.

Субботнике дакъа лоацаш хургболчар болх сихагIа, дикагIа дIагIоргболаш фу даьд оаш хIанзле?

18 апрель хьатIакхачалехьа кхы а ши субботник даьд оаха.

Кхашкара балхаш шерра дIадоладелча дийнахьа а бус а къахьега дезаргда механизаторий, кхашкарча станашка бийсаш а йоахаш, цигара помещенеш тоаеш, чухьа а ара а кIир тохаш, кхыдола балхаш деш къахьийгад цу деношка совхоза контора, мехмастерске болхлоша.

Дийцар дIаяздаьр М. МАГОМЕТОВ.

М. С. ГОРБАЧЕВ Г. ГУСАКАЦА ВIАШАГIКХЕТАР

11-ча апреле Братиславе М. С. Горбачева Г. Гусакацара тIеххьара вIашагIкхетар хилар.

Раьза хинна тIанйцар КПСС ЦК Генеральни секретара Чехословаке яьча визита итогаш, белгалдаьккхар, из визит вежарашха болча шин мехка халкъашта юкъера ерригача оагIонашкахьара дIа-хьа леладу гIулакхаш дегIадоаладара, доттагIал чIоагIдара чIоагтIа йоккха белгало а хинна дIаэтталга.

Г. Гусака юха а белгалдаьккхар, чехословацки коммунисташа, мехка къахьегамхоша КПСС доазол арахьарен чурен новаторски политика йизза хьаллоацилга, ЧССР-о биззача боараме екъ Праге хиннача митинге кхайкаяь юккъера кхетар дола Европера ракеташ дIаяхарахи герз дIадаккхара кхыча дешаехи йола советски инициативаш.

М. С. Горбачева чIоагтIа баркал аьлар чехословацки лаьтта геттара безаме, дег тIара шоаш тIаэцарах. КПЧ XVII съезде оттадаь декхараш кхоачащдеча, дIахо а шоай социалистически даьхе дегIайоалаеча доккхий толамаш дахар ловш даькъала бийцар цо коммунисташ, Чехословаке дерригa халкъ.

ТАСС.

М. С. ГОРБАЧЕВ МОСКВЕ ЦIАКХАЧАР

11 апреле КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачев КПЧ ЦК вехарах официальни доттагIлен визит чакхйоаккхаш хиннача Чехословакера Москве цIакхаьчар.

М. С. Горбачевца цхьана цIаккхаьчар КПСС ЦК секретарь В. А. Медведев. Внуковски аэродроме М. С. Горбачевна накъабахар КПСС ЦК Политбюро членаш Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, М. С Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидаташ П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Н. Н. Слюньков, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. Н. Яковлев, КПСС ЦК секретараш А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, А. И. Лукьянов, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, КПСС Центральни ревизионни комиссе председатель И. В. Капитонов, кхыбола новкъостий.

Накъабахарашта юкъе бар СССР-ера ЧССР гIулакхий временни поверенни З. Черны, Чехословацки посольства дипломатически болхлой.

ТАСС.

СовгIаташ дIадалар

ХьалхагIа хоам баь ма хиллара, Ерригроссийски социалистически яхьа итогех РСФСР экономически социальнои дегIайоалаяра пачхаьалкхен план толаме кхоачашъярах 1986 шера котъяьннар а лоархIаш, Российски Федераце Министрий Совета, ВЦСПС карара кара тела ЦIе байракх еннай Надтеречни района Бeной-Юртовски юрта Совета.

Из доагIаш денна совгIат да. Доккхий гIулакхаш дарца белгалбаьннаб Беной-Юртара депутаташ. Царех 80 процент совгIа бараш «Озерный» яхача моттигерча совхоза кхашка, комсий плантацешка, хьайбай фермашка къахьегаш ба. Цу боахама коллектива дIадахача шера итогех Ерригсоюзни социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхIа, КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦIе байракх еннай, из СССР ВДНХ оттадаьча Ерригсоюзни сийлен Улга тIа яьккхай.

КIезига йоакхо яьяц депуташа, юрта Совета исполкомо юртахой къахьегама, вахара, салаIара хьалаш тоадара. Соахка Беной-Юрта эксплуатаце дIаеннай 1100 квадратни метр нах баха фусамаш, 140 сага лаьрхIа берий комбинат, 30 цIагIа газ чуйиллай, 9 километр асфальтировани никъ биллаб, чакхдоаккхаш латт хий диллар.

ДепутатийI инициативагIа юрта бахача наха пачхаьалкхента ехкай 59 центнер шура, 38 центнер дулх.

ИттлагIча апреле Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитела К. С. Салтаханова юртсовета дIаделар деза совгIат.

Байракх дIаэцаш, Беной-Юртовски юртсовета исполкома председатела К. А. Батаева юртарча депутатий берригача къахьегамхой цIерагIа чIоагтIа баркал аьлар шоаш даьчун иштта боккха мах баьча партенен пачхаьалкхеннен, Сийлахь - боккхача Октябра 70 шу дизара доагтIача тайпара накъадахара, пятилетка ханал хьалха кхоачашъергхилара шоаш низ кхобергбац аьнна дош делар.

Даим дагалаттаргба

Традиционни а хинна дIаотташ латт Грозне хIара шера апрель бетта гаргара нахи кхоачара бараши дагалацара денош чакхдоахилга. Укх шера кхозлагIа дездеш да уж денош вай республика столице.

ХIанз дIадахача пIаьраскаи шоаттеи деношка нах бахача улицашка, къахьегама коллективашка чакхъяьхар митингаш. ХIаьта кIирандийнахьа городской центральни кашамашка гулбелар дуккха нах. Уж баьхкабар тIем тIа байнарий, таханара сийрда вахар бахьан шоай синош дIаденнарий сий де, уж дагабоха.

Даьхе бахьан шоай вахар дIаденнараштa хетаяь городской митинг хьайийллар Ленински райисполкома председатела Р. М. Таштамирова.

— Тахан вайца цхьана, вайна уллув боацача турпалий цIераш, Iоажало вайна юкъера баьха вай новкъостий, доттагIий, гаргара нах бицбалийта бокъо яц вай,— аьлар Р. М. Таштамирова,— хIана аьлча шоай керттера эстафета — вахара эстафета — вайна хьаенна дIабахаб уж, хIаьта сийленца из дIахояхьар вай декхар да.

ТIема, къахьегама ветеранаш... Нийлхадоалаш латт цар мугIараш, вайна юкъера дIаух дикагIбараш, вахаре денале позици лувцаш хиннараш, дикача гIулакхашца белгалбийннараш, бакъда, дика дар дицлац наха, даим дега чу лоаттаю цар толашагIбарий цIераш. Цар вахарах, деналерча гIулакхех дувцаш къамаьлаш дир «Красный молот» завода болхлочо Г. Веденкос, НГIАССР заслуженни артиста В. Панова, № 8 йолча поликлиника керттерча лора Т. Аушева, педагогически училища отделене заведующе Е. Приваловас, Грозненски швейно - производственни объединене болхлочо С. Батуевас, кхычар.

Митинге гулбеннараша керда зизаш, венокаш йохк Советски Союза Турпалий Ф. Галкина, Ф. Бубнова, П. Калашникова, А. Карасева, Л. Балтаева, Социалистически Къахьегама Турпалий А. Маликова, Т. Летковскаяй, бIухочун - интернационалиста Г. Демченкой, кхыбарий кашамаш тIа. Турпалий кашамаш тIа венокаш ехкараштa юкъе бар КПСС обкома шоллагIа секретарь Д. Г. Завгаев, КПСС Грозненски горкома секретарь Л. П. Белоглазова.

Гаргара нахи кхоачара бараши дагалоацаш дола ди дездеш мероприятеш хилар города вузашкеи техникумашкеи, школашка, профессионально - технически училищашка. Цига кагирхоша цIаькхаза а къаьгга хьагойтар вай сийрда тахане бахьан къовсам лоаттабаь шоай хьехархой, хьехамчаш, Сийлахь-боккхача Даймехка тIемеи къахьегамеи турпалаш, производства ветеранаш цIаккха бицлургбоацаш шоай дагакхоабилга, цар вахар шоашта къулба а хинна дIаоттаргхилар.

Митингашка къамаьлаш деча хана дукха маьхера предложенеш а елар наха. Иштта, Керда Алды поселке хиннача митинге дакъа лаьцача бахархоша республика берригача къахьегамхошка кхайкарал дир гаргарча нахаи кхоачара бараштеи хетадаь ди дезделга Нохч-ГIалгIайчене традиционни гIулакх а даь, хIара шера кхоачашдергдолаш дIаоттаде, аьнна.

В. АБИЕВ.

ВЛКСМ XX съезда накъадолхаш

КОМСОМОЛ — ПАРТЕ ТЕШАМЕ ГIОНЧА

ВАХАРЦА ГIА БОАХАШ

Кхоана болх бе йолалу ВЛКСМ XX-гIа съезд. Кагирхой Союза боккъонца исторически а хинна дIаоттаргья из, хIана аьлча цо белгалдоаккхаргда хIанз мехка дIайолаеннача эргалонаш яра процесса хьалашка Союз дIахо дегIаахара керттера мулаш. Таханара шийй болх цу хьале вIаштIехьбаккхара деррига деш я шийй съезда накъайодаш йола Нохч-ГIалгIайчен комсомоли. Съезда хетаяь яр «ВЛКСМ XX съезда — хьинареча къахьегама 20 кIира» яха, «ВЛКСМ XX съезд хьаеллача денга 1987 шера хьалхарча ах шера план кхоачашъяра» тIехьара дуккхача комсомольско-кагирхой коллективаша дIайолаяь маьхера инициативаш. Дукха дукхагIбараша кхоачашдаьд шоаш денна хинна дош.

Из декхар шоай сийлен гIулакх а лоархIаш, тахан социалистически яхье хьалха латташ хьабоагIа съезда делегаташ Ножай-Юртовски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза тхьамка кхедер, СССР Лакхехьарча Совета депутат Байсуркаева Яхита, «Красный молот» завода токарь Дугушев Саламу, Грозненски района «Молочный» совхоза доярка Закиева Зина, Орджоникидзевски юкъерча школа йоккхагIйола пионервожати Мархиева Марем, бурув тохара балхий Октябрьски управлене бурув деттачун гIонча Потапкин Евгений, кхыбараш.

Социалистически яхь къонача къахьегамхой кхоллам дегIаккхувлара лоархIамегIа йола сфера, саг общественни дегIаахараи шийй метте дIачIоагIваларан керттера цхьа хIама долга теркал а деш къонача къахьегамхошта, комсомольско - кагирхой коллективашта юкъе из шерргIа дIа-са йоаржаяра, цох биззагIа пайда ийбара гIулакх дика вIаштIехьдаьккхад комсомола комитеташа. КМК вIашагIйоллара а уж чIоагIъяра а дешашта хадданза терко ю цар. ХIанз республике болх беш я 1053 КМК, 16 эзар совгIа къона болхло шийна чу а лоацаш. Комсомольско-кагирхой коллективаш практически халкъа боахама хIара отрасле вIашагIъехнай.

КПСС ЦК стахановски болама ветеранащца, производства хьалхалаттаращцеи новаторащцеи хиннача вIашагIкхетаре къамаьл деш М. С. Горбачева аьлар: «Воашта моггача тайпара хьабелла беза вай кагирхой технически кхоллам дегIакхувлара никъ. ХIаьта из хьабелларал совгIа мел эша хьалаш вIаштIехьдаха деза общество социально-экономически дегIаухилга сихдарца дувзаденна декхараш кхоачашдар духьа кагирхой творчески потенциал тIаерзаяра».

Уж декхараш кхоачашдеча комсомоло шийй лоархIаме дакъа юкъехьоргхиларах, кагийча наьхеи мехкарийи къахьегам безача къонача кулгех, кердачунна уж тIакхувш хиларах, эггара чоалханегIа дола технически декхараш кхоачашдеча цар знанеiша, майрало гIо дергхиларах бIубенна я парти. Тахан республике болх беш я 5 эзар гаргга саг чувоагIа къонача Iилманхойи специалистийи отряд. ГрозНИИ, ПГ. СКТБ, ГНИ, СевКавНИПИнефта, «Промавтоматика» НПО къонача Iилманхоша белггалара толамаш даьхад уж декхараш кхоачашдеча. Аьлча кхоачам ба 1986 шера Iилма, техникаи производстваи даькъе ВЛКСМ обкома преме лауреата Х. Тарамова даьча тохкамех.

Республика къонача новатораша юкъейоалаяьй производственни, технологически процессаш эргаяхара тIалеста йола 2 эзар совгIа рацпредложении 66 изобретении. Цох хьабаьнна пайда 8 миллион сом да. Комсомола комитетийи къонача специалистий советийи балха практике дукхагIа юкъедолаш латт «ДикагIвола къона рационализатор», «ДикагIвола къона изобретатель», «ДикагIвола программист», «ПрофессегIа дикагIвар» яха а кхыйола а конкурсаш чакхйоахилга.

Керда, кхы а йоккхагIа таронаш хьаелл цу гIулакха хIанз мехка юкъейоалаеш латтача экономически эксперименто а.

ГIишлонашта шефство лелаяра йIаьхий опыт Iоаяьй республика комсомольски организацеша. ГIишлошъеча тахан болх беш ва 7 эзар совгIа къона болхло, царех 2033 ВЛКСМ член а волаш. Дукха пайдане гIулакхаш делга карагIдаьннад ЧИУС-а СМУ-7, СМУ-8, «Чечингъодстроя» ПМК-6, дукккхача кхыча гIишлон подразделеней комсомольски организацешта.

Доккха дакъа лоац комсомольцаша ударни комсомольски гIишлош хьалъеча. Тахан Нохч-ГIалгIайчен викалаш го йиш я Малхбузен СибарегIене, Комсомольск-на-Амуре, Красноярске, дукхача кхыча районашкарча гIишлон объекташка.

Хьинаре, дакъа лоац комсомольцаша республикера лоархIаме, геттара йоккхий объекташ хьалъеча а. Царех я Гудермесе хьалъеш йола биохимически завод, В. И. Ленина цIерагIча заводера Г-43-107 яха каталитически крекинга установка, кхыяраш.

Кагирхой низаш тIадахийтара лоархIаме сфера а хинна дIаэттай юртбоахама производство. ХIанз республика юртбоахаме къахьегаш ба 45 эзар совгIа зIамсаги йоIи. Цар беча балхах хьахулачох доккхал де йиш йолаш я агропромышленни комплекс.

Лаьтта леладеча къахьегаш ба тахан 20 эзар совгIа къона болхлой, 200 гаргга комсомольско-кагирхой коллективаш, экипажаш. Уж вIашагIъехкай юртбоахама производства лоархIамегIча участкашка къахьегара. Хьинаре дакъа лоац цар лаьтта леладара культура лакхъяра, юртбоахама культурай продукци ма моггa дукхагIа яккхара тIехьа лоаттабеча къовсаме. Тахан доккхал а деш цIераш яха йиш я вай соахкара хьувкъам чуэцача лакха хьокхамаш гойтача къонача комбайнерий.

«Рекорде вода со» яхача республикански конкурсе шин шера вIаштта хьалхале дIа ца хецаш хьавоагIа Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза комбайнер Алхаев Зайнди. Шийй комбайна бункера чура соахка цо дIаденнад 13800 центнер совгIа ка бола ялат.

Дика хьокхамаш гойташ къахьег къонача комбайнераша Грозненски района «Молочный № 1» совхозерча Хусейнов Руслана, Шалински района «Предгорный» совхозерча Матуев Хан-Пашас, кхычар.

Республика колхозий а совхозий а дукккхача фермаша 400—500 килограммага дIакхоачаш тIакхетийтай шера хIара Iаттагара йоакхаш йола шура, хIаьта Шалински районе — 600 килограмм гаргга. Тахан республике кIезига яц хIара кхоабача Iаттагара юкъера лаьрхIача 3500, 4000, кхы дукхагIа а килограмм шура йоаккхаш йола фермаш, «ЦIе косынка» яхача республикански конкурсе хьалха латташ я Шалински района «Московский» совхоза доярка Ерошенко Люба. Цул дукха тIехьа ца бусаш хьабоагIа къона дояркаш Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхозера Юсупова Медна, Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхозера Мишиева Халимат, кхыбараш.

ДукхагIа Iаьсий, Iоахарий, хурскаш хьахилийта а хьалкхее а аьттув баьннаб вай къонабарий хьинар тIатIа совдувлар бахьан долаш. Масала, «Кавказ» совхоза жаIуно Муцагов Гелане хIара жийна тIехьа хьакъоастабаьб 173 Iаьхарг. Юртбоахама производство алсамъяккхара лоархIаме таронаш лу хьайбаш интенсивни методагIа кхабарга довларо. Доакъар Iалащдеча хана республика колхозий, совхозий, межхозобъединеней комсомола комитеташа вIашагIъехкаяр 144 доакъар кийчдара бригадаш, звеньяш, экипажаш, цига дакъа лоацаш хилар кхо эзар саг гаргга кагирхой, царех ахаш комсомольцаш а бар. ХIаьта Шалински района «Автуринский» совхоза кагирхоша тIаьхийхар доакъар кийчдеш йола комсомольско-кагирхой коллективаш коллективни подряда тIа яхара.

ТIа-тIа шерлуш латт «Хьайбаш леладар — кагирхой ударни фронт» яха болам. Отчетни дIаяхача юкъа комсомольски путевкаех юрташка хьайбаш леладеча хьожаваьй 770 вIамсаги йоIи, цу даькъе 380 саг КПСС XXVII съезда цIерагIча Ерригсоюзни комсомольско - кагирхой отряде бахийтараш а болаш.

Цу дерригне а, дувцилга йоацццаш, дог гIоздоах, бакъда хIанз а кIезига яц къоастаянза йола проблемаши декхараши. Дуккха а лоархIаме йола экономически проблемаш къоастаяра комсомольски инструмент а хинна дIаэттай «Комсомольски прожектор». Тахан 4650 совгIа йолча «КП» штабашеи посташеи, 15 эзар саг чувоагIача «прожектористаша» хьинаре къовсам лоаттабу бийдала, доагора-энергетически а кхыйола а материальни ресурсаш кхояра тIехьа. Цу лоархIамеча гIулакха тIа дакъа а лоацаш, 370 КМК хьайийллай кхом бара шоай лицевой счеташ, хIаьта 21 эзар гаргга волча къонача болхлочо — индивидуальни яраш.

Бакъда, проблемаши чоалхане декхараши кIезига дац хIанз а къахьегама кхетам луча даькъе. Из къаьстта доагIаш да арахецача продукце дикала, къахьегама дисциплинана, лаккхача профессионализмана. Дукха де дезаш да вай хIанзчул тIехьагIа идейно-политически, нравственни, атеистически, эстетически физически кхетам балара даькъе а. Цу хьакъехьа шийй хург де гIерташ яле а деррига де мел эшар дара низ дIакхачац дукккхача комсомольски организацей, комсомола комитетий. ХIаьта съезда решенешка хьежжа тIехьа тIайоагIача хана цу хьакъехьарча балха тIа эргалонаш яра шоай низ а хьинар а кходергдац республика комсомольцаша, берригача кагирхоша.

Л. МИГУНОВА,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа секретарь.

Сунженски района Нестеровски консервни завода дуккхача хьалхалаттараашта юкъе яккха а йоагIаш цIи йоакхх кийчача продукце склада болхлочун Парижева Любай. Къонача комсомолкас даим тIехкхоачашъеш я шийй ден нормаш, хьадер сихеи дикеи ду. Ше доаха къахьегама толамаш цо хетаду кхоана болх бе йолалуча мехка комсомольцийи кагирхойи йоккхача форума — ВЛКСМ XX съезда.

Дукха йоккха яц завода комсомольски организаци. Кхыча къонача болхлоша санна консервированни продукци кийчъяра ерригa процессаш тIехдика караерзаьй Парижева Любас, малагIча процесса тIа бийдал, энергоресурсаш кхое йиш я хов цунна.

Хьинаре дакъа лаьцар комсомолкас коллективе подряд юкъейоалаяра. Балха ритм талхаргйоацаш къахьегам бизза вIаштIехьбаккха аьттув хIанз а баьннабеце деррига ду коллективе из цахалдаш дIабахара. Цу гIулакха лоархIаме гIо ду заводе е йолальча эргалонаша, дикагIча оагIорахьарча хувцамаша. Цудухьа шийй хьинар ца кходеш къахьегаш я Люба ше а, цу гIулакха оарцагIбоах шийй новкъостий а. Брак а йоацаш, шиннена хьалхара болх бар — из я комсомолкай девна, цун вахара позици.

СУРТА ТIА: комсомолка Л. Парижева.

М. МАМЫШЕВА сурт.

Вахара, хIама хьадара, дего къоабалдаь гIулакх каралацара, юкъарча вахаре хьинаре дакъа лацара, дешара таронаш шортта йолаш ба советски мехка кагирхой. ХIаьта царех ма могга пайда а эц цар. Тахан уж, къахьегама ветеранашкара эстафета хьа а яйца, болх беш ба халкъа боахама дерригача доакъошка: промышленносте, юрта боахаме, просвещене, унахцIенон, быта службa, торговлен учрежденешка, гIишлошъеча, Iилма-тохкама балхаш деча, кхычахьа.

КIезига бац кагирхой Назранерча ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводе а. Уж болх беш ба токараш, слесараш, сверловщикаш, шлифовщикаш а кхыча профессей а говзанчаш болаш. Коллективе массанена дика йовзаш я гIишлон-отделочни машинаш еча цехера Имагожев Вахьаудина кулгалду комсомольско-кагирхой коллектив. Социалистически яхье даим а хьалха латташ, шоай декхараш цIена кхоачашдеш хиларах белгалбаьннаб бригадера кагирхой. ДIадахача шера йиълагIча квартале КМК-на еннай карара кара тела вымпел, хьалхара моттиг а хьожаьй. Ишта дика къахьегаш чакхъяьккхай цо карарча шерара хьалхара квартал а.

Бригада доахача толамий доккха дакъа кхоач моллагIча балхаца лоархIаеш йолча Зангиева Азай, Бекова Лейлай, Аушева Аьсета, Султыгова Цаэший, дуккхача кхыбарий. Шоай толамаш цар хетаду ВЛКСМ аргIанарча XX-ча съезда сийна.

СУРТА ТIА: съездал хьалхарча къахьегама вахте а этта продукци кийчъеш я А. Зангиева.

Р. АУШЕВА сурт.

Делегатех дола дувцараш

ТЕШАМО ДОГ УРАУВТТАДУ

Школа йистеяьккхачул тIехьагIа ера Марьям гIишлоне балха. Цкъарчоа из къахьегаш хилар ПМК-105, тIаккха цIенош деча комбинате яха лаьрхIар: йоккха комсомольски организаци яр укхаза, дуккха а кагирхой бар болх беш. ХIаьта штукатура-маляра декхараш цо цIена кхоачашду ер бархIлагIа шу а доладеннад.

— Геттара чIоагIа барт болча, цхьоагIоно кхотаьлча коллективе кхаьчар со укхаза хьаеча, — яхаш дувц М. Даудовас. — Цунна кулгалдеш вар шийй гIулакх дика довзаш вола специалист Д. Мусаев. Боккъалдар аьлча, алхха укхаза караерзайир аз отделочника балха говзал.

Эггара зIамагIа, бархIлагIа дезалхо я Марьям Дуба-Юрта бахача шоай дезале. Дуккхача шерашка школе болх беш хьавенав цун да А. Даудов, юххьанцарча классай хьехархо а волаш. Ала деза, ДаудовгIар боккхача дезале хьалкхийнаб дуккхача профессей викалаш. Царна юкъе ва лор, деша даха ха кхачанза берий учрежденей воспитателаш, хьехархой. Цкъарчоа Марьям ше а яр педагог хила безам болаш. Бакъда, гIишлоне балха еначул тIехьагIа, цул совгIа геттара барттайнача коллективе нийсъелча кхетадир цо шийй вахара моттиг укхаза йолга, хIана аьлча укхаза йизза кхоачашъю коммунизм хьалъечун моральни кодекса «хIаравар массанена хьалхара — берригаш цхьаннена хьалхара» яха нравственни принцип.

Вахаре денале позици лувца гIерта, хьинар дола йоI теркалъю ДСК комсомола комитете. Тайп-тайпара порученеш тел цунна, хIаьта шийна тIадиллар сини дикен, ханнахьа чакхдаккха а гIерташ, даим кийча я из шийна енна поручени дог раьза а долаш кхоачашъяра. Нагахьа санна комсомольски взносаш ВЛКСМ членашкара хьагулде дезе, деррига ду цо уж ханнахьа царгара хьаэцара а финоргане дIадалара а. ХIаьта комсомоле отта саг кийчве везе къаьгга гучаювл шоай дезале хьахинна яьнна цун педагогически оамалаш. Шоай бригадера кхо йоI комсомолкаш хилара, коллектива юкъарча вахаре цар хьинаре дакъа юкъекхахьара шийгара де мел доагIар даьд йоIо.

— Духхьал кагирхой вIашагIтеха организаци яц комсомол, из — ше хержача наькъа саг мутIахьа, тешаме хилар да, из я дисциплина а, порядок а, шийй гIулакхах цIенхаштта дог лазар а, — яхаш дувц Марьяма. — Дувцилга дац, комсомоле хIанз а кIезига бац взносаш а ца телаш, шоаш комсомола мугIарашкара дIабаьннаб, яхаш лоархIаш бараш. Бакъда, юкъарча собране дош дувцача кхаьчачул тIехьгIа эхь а хийтта, хIанз порученеш бехктоккхамца кхоачашъю цар.

Из гIулакх а, гIалат баьннарашта шоаш леладечох эхь хетийтаргдола хьал кагирхой коллективе вIаштIехьдаьккхар я М. Даудова. Шоаш нийсача новкъа бахарах дег тIара баркал оал цар шоай нешийна.

Бригадера, цун кулгалхо дIавахачул тIехьагIа, дIабаьлар цхьабараш, кхыча участкашка балха а этта. ХIаьта юхебисараш дIатехар Ж. Асуханова кулгалдеча бригадах. Укхаза а ше дикагIча оагIорахьа хьагойт йоIо.

— Балха говзал а хьалха хиннача коллективе хиннар а хувцаденнадац, — яхаш дувц Даудова Марьяма. — Цу дерригне сакхетаме чIоагIъю бригадера хьалаш цун членех тийша да яха уйла, хIана аьлча дикача традицеша гIо ду массазза а толамга кхачара.

Шийй гIулакх дезаш, цун сий деш, хьашт долаш кхоачашду къонача отделочницас, цудухьа цкъаза моттигаш нийслу делкъийна хIама даа яха а из йицлуш, нагахьа санна мел эша материал кулг кIала а йолаш болх лерттIа дIаболе. ХIара дийнахьа 15—20 процент тIехкхоачалью цо шен заданенеш. Из бахьан долуш доккха сий даьд цун новкъосташа, ВЛКСМ XX съезда делегаталла а хержа.

Кагирхой кертгерча форуме дакъа лаца хье гIоргйолга хайча эггара хьалха хьона хийттар фу дар, аьнна аз шийга даьча хаттара жоп ца луш цхьа юкъ а яьккха, тIаккха елаенна, аьлар Марьяма:

— Дега гIозале, геттара йоккха дега гIозале, бакъда, цунца цхьана сагото а ессар керта чу, могаргдий-хьогI сона сайх новкъостий бенна боккха тешам бакъбе, аьнна. Iалаьмате доккха сий да из, цуморча лоархIамеча собране республика викал хилар. ХIанз мехка Iалаьмате доккхий хувцамаш хулача, эргалонаш елга сихдеча хана теша лов мехка исторе оагIонаш тIа комсомоло дукхха-дукхха лоархIаме мутIараш дIаяздергхиларах.

Коллектива къахьегама вахаре боккха лоархIам бола гIулакх да Марьяма лерхIачох социалистически яхь лерттIа вIаштIехьъяккхар, комсомольско-кагирхой коллективаш вIашагIйохкар. ЛархIа а доагIаш нийса лоархI цо цу гIулакхо кагирхой дисциплина айелга, творчески уйла яйталга, инертности гIулакх бе-башха ца хеташ кхоачашделгеи дIадаккхара гIо делга. Бакъда, халахете а, хIанз а тIехь дуккха-дукха дешаш къоастаде шийй низ дIакхоачаш яц комсомол, — яхаш тIатох цо ше дувцачоа.

— Из гIулакх кхоачашдара цунна чIоагIгIа эш кулгалхоша теркам тIаозар, боккхагIчар ше хьаллоацаш йолга ходалар. Сона хетачох, съезде дукха дергда ирра, бакъдар духхьал дIаоалаш дола къамаьлаш. Дискуссеш хиларал совгIа хургья дика, кIоаргга чулоацам бола решенеш а.

Марьяма дувцачунга ладувгIаш ягIаш уйла йир аз цхьан деша: мел дIаьхий ткъамаш лу сага, мел шийй гIулакхах бIуболийт цун шийна наха тешам баларо. Цкъарчоа-м эхь хеташ, увзалуш, мекъал йоалла саг хийтар сона цох, бакъда, цун саготдеча гIулакхах къамаьл тоссаделча хайра сона се гIалат яьннилга. Холуш дар моллагIча гIулакха тIара формализм цунна гоама йолга, цо сагото еш дуккха хIамаш долга. Къаьгга хьежаш дар цун доккхий Iаьржа бIарргаш шийй балхах, новкъостех, шийца къахьегача нахах, цар новкъосталца дего къоабалдаь гIулакх ше каралацарах цо дувцача хана.

Духхьал дика отделочница а хинна Iе сатувш яц Марьям, эггара лоархIамегIа шийй вахаре цунна хеташ дар — наха ше эшаш йолга ховш хилар. Цун дег чу латтар — комсомольско-кагирхой коллективе болх бар. Бригадиралла болх бе низ дIакхоачаргбарий хьа, из декхар кхоачашдулургдарий хьона, аьнна шийга даьча хаттара бIубенна жоп лу цо: — могаргдар!

Тахан Москве я Марьям. Кхоана хьаеллача ВЛКСМ XX съезда балха юкъе дакъа лоацаш хургья вай къона мехкахо. Цигара цIаеча дуккха теркам тIаоза хIамаш хургда цун шийй новкъосташка дувца, хIаьта вахаре кхоачашдара дуккха пайдане дар а хьаэцаргда, аьнна хет цо цига, хIана аьлча деррига пайдане да аьнна шийна хеташ дар блокнота тIа дIаяздеш оамал я къоначa коммуниста Даудова Марьяма.

Н. НИКОЛАЕВА.

ТАРОНЕХ БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА

Доккхий а бехктокхаме а да укх шера Малгобекски района М. Горьке цIерагIча совхоза кхаш леладерашта хьалхашка латта декхараш. Паччахьалкхенна ялат, юртбоахама кхыча культурай продукци дIаялара карарча пятилетка шин шера план Сийлахь-боккхача Октябра 70 шу дузача дийнахьа кхоачашъе социалистически декхар тIаийцад цар.

Цу гIулакха хIанз кхееш я соахка гурахьа ялата а доакъара а 3112 гектара тIа дIайийна тайп-тайпара культураш, укх бIаьсти дIаюврггйолаш я 525 гектара тIа ялата хьажкIаш, 200 гектар — горох, 360 гектар — генараш, 60 гектар — доакъара свеклаш, кхыяраш. Уж дика хьувкъаяра низ дIакхоачар деш ба хIанз. Ялата гурахьа дIайийначa культурашта минеральни удобренещца подкормка яьй, бIаьсти дIаюврггйолчарна лаьтта кийчдеш 14,4 эзар тонн гаргга органически удобренеш ехкай кхай тIа, планагIа йоагIачул дуккха дукхагIа.

Дика кийчдаьд дIаде фу а. План 1100 центнер йолаш 1690 центнер Iалаш а даь, деррига а дIадувча боарама кондицега дIакхоачадаьд. Техника февраль бетта ткъоалагIча дийнахьа денз кийча я кхашкара балхаш дIадоладара.

— Сийлахь-боккхача Октябра юбилей сийна оаха тIаийца декхар кхоачашдара, лард соахка еллар тха боахама коллективо, — дувц совхоза директора Х. Бузуртанова. — Масала, ялат планал совгIа ялх бIаь тонн гаргга дIаделар паччахьалкхенна.

ГIулакх тоадара дезала, звеньевой, бригадни подрядагIа болх вIаштIехьбаккхарах дукхагIа пайда эца лаьрхIад укх шера. Соахка къаьгга гучадаьлар цу хьисапе къахьегар геттара пайдане долга. Масала, 70 гектара тIа хинна доакъара свеклаш, цхьацца-шишша гектар хьа а эцаш, дезала подрядагIа кхейир наха. ХIаьта хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 518 центнер чуера, план 400 центнер йолаш.

Дика хьувкъайир из культура шоай дезалашца Келигова Лайлас, Фаргиева Хьавас, Цечоева Аьсета, Фаргиева Зинаидас. Эггара дукхагIа свеклаш — хIара гектара тIара 903 центнер — Келиговас чуийцар.

— Баьча балхага хьежжа хилар цар ийца ахча а, — йоах совхоза керттерча экономиста Льянов Саварбика. — ТIеххьара итог яьчул тIехьагIа деннар а авансах тийнар а вIашагIа а теха, болх баьча юкъа дийкъача, гуш да Лайлана, масала, хIара бетта 609 сом алапи кхоачаш хиннилга. Пхи бIаь сомал кIезигагIа доацаш ийдаьд хIара бетта кхыча свеклаш лелаьчар а.

Цунца цхьана, хьанийцачул тIехьагIа шоашта башха хало а ца еш из культура лелаьча цхьаболчар геттара кIезига — 100—150 центнер мара яьккхаяц хIара гектара тIара.

— Келигова Лайлас, кхычар дукха ахча ийцалга хайначул тIехьагIа, лелае из культура ехаш геттара дукха нах ба хIанз, — дувц Льянов Саварбика. — Цхьабакъда, планагIа оаха дIаювргъяр а 60 гектар мара йоацандаь, соахка цаI-ах планал дукхагIа кхеяьрашта юха а шишша гектар а луш, кхычарна цхьацца гектар кхоачаргйолаш дIалургйолаш я из культура.

Укх шера ялата кхеергйола ерригa а хьажкIаш подрядагIа болх беча бригадашка хургья. ХIаьта 150 гектара тIа хургйола гибридни яраш дезала подрядагIа лелаяра Коригов Султана дIалургья. Цу кхай тIа доал дара механизатораш тоъаш ба цун дезале. Шола ваь шин воI Тимури Тамирлани трактористаш ба.

Коригов Султанах къаьстта дувца доагIа. Цхьатарра ялхайтта шера цу совхозе бригадиралла болх беш хьавенав из. Цу юкъа цIаккха а хиннадац юртбоахама культураш кхеяра цун коллективо план кхоачаш ца еш. Хьаьнала къахьегарах «Знак Почета» яха орден, «За доблестный труд» яха медаль еннай цунна. ХIаьта ер шу долалушше дехар а даь гибридни хьажкIаш лелае лаьрхIад.

Цо санна подрядагIа фуна лаьрхIа лелаергйолаш 150 гектар люцерна хьанийцай укх шера Даурбеков Мувсас а. Цу тайпара, коллективни подряд тIеххьарча хана шерра юкъейоагIаш я цу боахама производстве.

Лаьтта кийчду, юртбоахама культураш дIаюв, техникана доал де, наьха бытан салаIарaи хьалаш вIаштIехьдаха, яхьа итог е а нах материально а морально а белгалбаха а декхарийла йола звеноsш юкъе а йоагIаш, бIаьстан кхашкара балхаш дара бIарчча механизированни комплекс вIашагIъеллай совхозе. Кхашка техника араяккха йиш хулийташ хаоттам эттача хана, март бетта массехк дийнахьа, бIаьстан юххье юв цхьацца культураш дIаювш хьежар цо мишта болх бу. ХIаьта комплекса юкъебоагIачар лоацацача юкъа дIайийра 230 гектара тIа горохи 50 гектара тIа кени. Дика къахьийгар Медов Азматгире, Мержоев Махьмада, Келигов Азматгире, Гандалоев Мувсас.

Ерригача бригадашка, кхаш леладеш йиъ я уж цу боахаме, дика кийчъяьй кхашкара станаш а. ХIаьта къаьстта Богатырев Руслана кулгалдеча йиълагIча бригадера яр. Телевизор а йолаш, сага салаIара мел эшар да цун цIеча уголоке. Цу чу я юртбоахама культураш дIайийнача а дIаюврггйолча а кхай план, цига диззача шера де дезача балхий график я. Кхача кийчбара, столове лерттIа санитарно-гигиенически хьал лоаттадара мел эшар Iалашдаьд хIанзе а повара Д. Гардановас.

— Тхоашкара доагIар даь-м даьндар тхо, хьургболча хьувкъама духьа къовсам дIаболабе кийчо еш. Цхьабакъда, Iалашде тха низ дIа а ца кхоачаш, тIаэшар кхы а дукха да, — йоах Х. Бузуртанова. — Масала, хий дехкаш 3200 гектар лаьтта да тха. Шера дукхагIйолча хана екъа латташ хулача тха района хаоттама хьалашка къаьстта а, хьувкъам алсамбаккхара геттара йоккха таро я из. Цхьабакъда, цунах аханех а пайда эца йиш хилац тха. Латокаш а увттаеш дукха рузкъа дIадохийташ хьаяь система дуккха кхоачамбоацараш долаш я. Хий хьатIадагIац дукхагIдолча кхашка. Йоккхача моттиге лаьтта чуяхай латокаш. Царга кхачалца хьадена хий, вож латокаш лакхагIа латтандаь, дIахо дIадаха низ а боацаш, тIагIолла тIехьухаш пайда боацаш дIаух. Из кхоачамбоацар дIадоаккхаргда, яхаш районе а республика Госагропроме а дувца дукха ха я. Цхьабакъда, хувцаденна хIама дац хIанз а. ХIаьта соахка санна йоккъал отте, цунах юртбоахама культураш кIалхаръяхара де хIама доацаш дусаргда тхо юха а.

Интенсивни технологех юртбоахама культураш кхеелгах хIама хургдац нагахьа санна царна лаьтта кийчдеш, уж дIаювш шийй ханнахьеи эшача боарамагIеи удобренеш товсаш ца хилча. РАПО багIараштa из хац, аьлча бакъ хургдац. ХIаьта а, интенсивни технологех культураш кхеяра план шоаш лушше а, уж дIаера удобренеш эшаш йолчарех ахаш мара лац. Цул совгIа, каст-каста хул заявкагIа, масала фосфорни йийхача, футтаройна санна калийни яраш яхьаш, уж йийхача вожаш яхьаш. Ишта из бахьан долаш хьалха хинначул бIаь гектар мара дукхагIа ка бола ялат дIаде вIаштIехьдаланзар тха соахка гурахьа. Цу тайпара, производствана интенсификаци елга сихде, дукхагIа хьувкъам чуэца йиш хулийташ йола дукха таронаш юсаргйолаш я укх шера а пайда ца эцаш. ХIара боахамо производствана дIадохийтар юхаметтаоттадеш, болх тоабара эшар, паччахьалкхен чотагIа а доацаш, шоай чотагIа Iалашдеш хургдолаш вIаштIехьдаккха декхар оттадаьд парте XXVII съездо. Иждивенцаш хила безам бац тха а. ХIаьта иштта хьалашка фу дергда?!

Шоаш де дезар фуд ца ховш санна ба а ба тIеххьарча хана РАПО болхлой. Укх шера юртбоахама продукци яккхара а кийчъяра а планаш еннаяц района совхозашта хIанз а. Уж а цар кулгалхошка хоатташ хIама доацаш увттаеш я, боахама хьашташка хьежжа планированни яра хIара кулгалхочоа паргIато яла еза, яхаш партеи правительстваи хаддаза хьалхадоаххаше а.

М. ХАМАТХАНОВ.

ПЯТИЛЕТКА ШИН ШЕРА ПЛАН — ОКТЯБРА 70 ШУ ДУЗАШ!

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬА ОАГІУВ

ЦхьайтталагІа шу да «Промавтоматика» НПО чуйоагІача опытни заводе гальваник йолаш Глущенко Татьяна Николаевнас къахьега. Юххьанца цхьаккха тайпа балха говзал яцар, хІаьтта юкъера школа яьккхача Таняй, из заводе балха йоагІаш. Бакъда, лоаццача хана ше хержа говзал караерзае цунна гІо дир къахьегама йоккха опыт йолча болхлоша. ХІаьта йоІ ше а яр хІама хара хадданза тІакхувш.

ХІанзарча производствана доал дара хадданза знанеш лакхъе езилга дика кхетаду Глущенкос. Цо хадданза деш технически литература, хІаьта соахка из деша эттай Грозненски мехкдаьтта институте. ХІанз шоллагІча курсе я.

Атта дац болх бешше а деша. Цхьабакъда, халонех къехка Іемаяц Татьяна Николаевна.

Дукха ха йоаццаш цунна еннай, «Коммунистически къахьегама ударник» яха сий дола цІи. Цу цІера сийле лакха лоаттаеш хьа а йоагІа дикагІа йола производственник. ХІара сменни задани 120—125 процент кхоачашъю цо.

Сийлахь-боккхача Октябра юбилейга пятилетка хьалхарча шин шера задани кхоачашъе декхар тІайийцад толашагІа йолча гальваника. Цун сурт хьалтеха доалл участка Сийлен улга тІа.

Доккха дикахетар хиннад укх деношка Татьяна Николаевнай вахаре. Цеха коммунисташа тешам а бенна из дІайийцай КПСС члена кандидаталла. Цу цІеро кхы а дикагІа къахьегара ше декхарийла елга кхетаду цо.

СУРТА ТІА: Т. Глущенко болх беш йоалл.

Х. БАЙДАЕВА сурт.

САГИ ЦУН ГІУЛАКХИ

НАЬХА ДЕГАШ ХЬЕСТАРАШ

32 саг ва Б. Котикова отделочний бригаде. ДІададахача шера 1672 эзар сома маьха штукатурно-малярни балхаш дир цо. Грозненски цІенош деча комбинате мел йолча отделочни бригадех цхьанне а вІаштІехьдаьннадац ишта толам баккха.

Духхьал ше къахьегача комбинате меттел ерригача Нохч-ГІалгІай гІишлон управлене дикагІа йолча коллективех лоархІаш я Котикова бригада.

— Сенах латт шун бригада низ? — хетт аз.

— ДоттагІалах. Бригаде къахьегаш ба дуккхача къамий викалаш: эрсий, нохчий, гІалгІай, эрмалой, украинцаш. Барт болаш а гІо эшаш моттиг хилча цу сахьате вІаши уллув дІаотта кийча болаш а ба уж, — жоп лу Бек-Хана.

— Фуд дикача толамашка шо кхоачадер?

Из хаттар дир аз бригаде толашагІа лоархІача, къахьегама ветеранага Эльбузкиева Малканага.

— Эггара хьалха наьха къахьегам вІаштІехьбаккха харах тийша да дерригa а, — аьлар Малкана. — Хьажал тахан Іуйрийна денз сийна басар хьадарга хьежаш да тхо, хІаьта хІанз а тІехьа из доацаш да. Бакъда, шоана цхьаккха а саг гац болх ца беш вагІаш. Цхьабараш балха моттигашка лостам беш ба, вожаш кораштa кизгаш тохаш ба. Цо тешал ду къахьегам вІаштІехьбаккха ховш вола саг тха Бек-Хан хилара.

«Тха Бек-Хан» — ишта боча цІи йоакх бригадерча наха шоай кулгалхочох.

— Мелла чоалхане хьал эттадар аьнна, цІаккха а из айхьаза йист хинна хозаргвац, — йоах Малкана. — Цхьабакъда, цкъа аьннар шозлагІа хьалхадаккха ца дезаш-м хул.

Дукха ха я Котикова отделочникий бригада кулгалхо волаш болх бу. 1965 шера профессионально-техническ училище йистеяьккхача вера из цІенош деча комбинате. ХІама хара тІакхувш, шийга боккхагІчар аьннар деш хинна Бек-Хан везавелар бригаде. Ши-кхо шу даьлча бригадана керте оттавир из кулгалхоша. Декхе а баланзар.

— Цу хана атта дацар болх бе, — яхаш дагалувц Бек-Хана.

— Дерригa а балхаш кулгашца де дезаш дар. Маркхал белашца, бахьашца бора, цул тІехьагІа ведрашца лакхе боахар. Сенна дувцаргда из, хала дар. Къаьстта отделочникаш долча тхона, хІана аьлча, дукхагІча даькъе кхалнах ма бий штукатураш-маляраш. Цхьаволча маІача сага дулургдоаца хала балхаш де дезаш моттигаш яр. Бакъда, хала да, магац оалаш саг-м хилацар. ХІанз-м тха доалахьа низ бола техника ма йий. Хьажал маркхал хьабу агрегат а пІелг тІатоІабе мара ца безаш, гІум, цемент, хий, кІир чуехкачул тІехьагІа нийсса ах сахьат далале бІарчча тонн маркхал кийчбу цо. Беззача этажа тІа хьалтІабаккха таро хулийт подъемникаша. ХІанз-м фу хала дар, — аьле чакхдоакх Котикова шийн къамаьл.

Бакълув бригадир. Хьалха дІанхача шеращца нийсдича геттара аттача баьннаб отделочникий къахьегам. Кхы меттел пенаш тІа басар детта краскопульташ а я бригаде массехк. Из бахьанце пена тІа массанахьа цхьатарра дукха-кІезига доацаш дІатІадуж басар.

Лакха говзал йола специалисташ ба бригадера дукхагІа бола нах. Царех майрра ала йиш я халагІа дола дукъ дІакхухьа нах ба, аьнна. Из хІама а бригадира хьалхаленца хьахинна да. ХІана аьлча, болх бара а кулгал дара а йоккха опыт йолча цо кІезига теркам тІабахийтац коллективерча наьха говзал лакхъяра, царца кхетама болх бара. Ишта мара хила йиш а яц из — эггара хьалха коллектива кхетам лур, цун хІама хьалдаккха гІерта везар кулгалхо ва. Из дика кхетаду Бек-Хана.

— ВоккхагІбарашкара масал а эцаш къахьег кагирхоша, — яхаш дувц Котикова. — Шоаш бизза отделочникаш хургболга хьахьекхад хІанзле йижараша МанцаевгІар Мадинаси Маккаси. Технически училище а яьккха тхо долча уж балха баьхка массехк бутт мара бац. Шоашта ца ховр, ца кхетадер майрра хьахоатташ балха къайленаш ма яра караерзае гІерташ ба уж. ХІаьта оаха доккхал а ду уж ишта болаш.

...ЗІамигa волча хана денз къахьегам дукха безаш вар Бек-Хан. БархІ класс яьккхачул тІехьагІа гІишлонхо хила лаьрхІар цо. Цар цІен хиннавацар гІишлонхо волаш саг. Цудухьа цІагІарбараш цецбаьннабар цун дагардар дІахайча, дІахо юкъерча школе деша деза яххаше а вахавар из училище а. Из йистеяккхарца цхьана юкъера школа яккхарах дола аттестат а бе деллар зІамигача саго.

ДІадоладелар къахьегама денош. Уж атта дацар. Дийнахьа сарралца маркхал чубола еза ведараш текхайора цо отделочникашта гІо деш. Вежа вала воаллаш чувоагІар. Массехк дийнахьа вахача кхы гІорг мичав ер, оалар нанас Рахьмата, кхувш воагІача зІамигача саго оза хало бІаргаяйча. ТІаккха цхьаннахьа институте отта а мег. Цунна хацар Бек-Хана цІи хеза отделочник хила чІоагІо яьлга. Ше сакхетарг хилча гІоне хьалдеттача цІеношта штукатурка мишта ю, басар мишта хьокх хьежаш дукха ха йоаккхар цо. ХІаьта царна гаьна йоаццаш хьалъеш дукха гІишлош яр цу хана, — бІарчча микрорайон. Отделочникаша ца зувш висанзар хІара дийнахьа яхар санна нийсархощцара ловзараш а дите кІирвенна шоай балха бІарахьежа кІаьнк. Цхьаволчо басар хьокха щетка лора, вокхо пен шаьрбу улг лора, шоаш дІахьехар инструмент мишта бе йолла еза, маркхал пенах мишта дІатІатоха беза. Ма хетта вІаштІехьа-м далацар Бек-Хана, хІаьта а чІоагІа воккхий вора цо ше цу тайпара шийх боккхагІбарий тешам белча. Верригa маркхалаша, басараша ваьккхе наьнах хьулалуш чувоагІар кІаьнк...

Тахан санна дагадоагІа Бек-Хана училище яьккхачул тІехьагІа эггара хьалха ше штукатурка яь ваьлча, укхо мел даьр юха де мастера воккхагІа вола новкъост оттаваь. Бакъда, цо тІачайха, е айхьаза ваьнна хІама аланзар зІамигача сагага. Цун балам тІа кулг а дилла: «Іайха хьадечунца хьа безам хуле — гІулакх бокъалгахьа даргда, керттердар балхах дог ца эккхар да, хьопа, воше». Из хьехам цІаккха а бицлац Котиковна. Шийн бригадерча наха а даим хьалха доах цо уж деш.

КІезига яц цун бригадо Грозне Ленински районе нийслагІча, иттлагІча, цхьайтталагІча пятилеткай шерашка отделочни балхаш даь гІишлон объекташ. ХІаьта шоаш хьадер наьха бІарг хьесташ, цар безам тІагІоргболаш де гІерт отделочникаш.

ДСК меттел, ерригача управлене а гІоръяьнна я Котикова бригада. Бакъда, духхьал бригадир цаІ хинна Іац цун сий даьккхар. Уж ба йоккха опыт йола отделочникаш Е. Грызодубова, А. Хрисаниди, М. Эльбузкиева, кхыбараш.

А-Г. УГУРЧИЕВ.

ДОГОВОРНИ ДЕКХАРАШ

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

ШийтталагІча пятилетка шоллагІча шера хьалхара квартал чакхъяьннай. Республика къахьегама коллективашка кІоаргга анализ а еш, ювцаш я баьча балха итогаш, КПСС XXVII съездеи КПСС ЦК январски (1987 ш.) Пленумен решенеш кхоачашъяра практически де дезараш белгалдаьхад. Керттера теркам тІабахийтаб экономике керда, дика мулаш дахарга довлара, къаьстта кІоарга анализ е еза производственни фондашта реконструкции модернизации яра, шин-кхаь сменашка болх барга довлара, лакха овсарле йолча оборудованех ма могга эффективнегІа пайда эцара долча дешашта.

Республикерча дуккхача производственни коллективашта хьалхара квартал аттачарех хиннаяц, дукха къахьега дийзад 1987 шера январь бетта ара ца хецаш йиса продукци юхаметта а оттаеш, пачхаьалкхен план кхоачашъяра. Дуккхача производственни коллективаша цу лостамагІа хоадамболлаш дола толамаш даьхад.

Продукци маьхалъяккхара 1987 шера хьалхарча квартала план республика индустре тІехкхоачашъяьй. Планал совгІа ехкай 6 миллион сома маьха тайп-тайпара продукци.

Республике кІезига коллективаш яц хьалхарча квартале боагІача боарамагІа болх а баь, пятилетка шоллагІча шера план толамца кхоачашъяра, Сийлахь-боккхача Октябра сийленца накъаяхара эшаш йола лард елла. Цу коллективашка дерригача технико-экономически хьокхамий план кхоачашъелга традици а хинна дІаэттад.

Масала, хьаэцаргба вай республикера мехкдаьттахой. Хьалхарча квартала планал совгІа цар даьккхад 30 эзар тонн мехкдаьттен 39 миллион кубически метр гази. Сийлахь-боккхача Октябра сийна шоаш тІайийца декхараш толамца кхоачаш а деш.

Цхьайолча предприятешка арахец эсала продукци, во доалду. Из бахьан долаш дуккхача предприятешка рентабельно болх бац, пайда бе безача зе ду цар.

Мехкдаьтта аппаратура, механизированни гІишлон-монтажни инструменташ, етта кирпишк, вІашагІхетта оатхалаш, ардакх, радиоприемникаш, швейни изделеш, кога гІирс, корта бохабеш доаца малараш арахецара укх шера хьалхарча квартала план кхоачашъяьяц.

Республика экономически юкъмоттигера дакъа лоархІача машинашъечар гІулакхаш сихха оарцагІвала везаш да.

Цу даькъе продукци маьхалъяккхара боарама квартальни план 96,3 процент мара кхоачашъяьяц, дІаахача шера хьалхарча кварталаца нийсйича арахеца продукци 3,3 процент кІезигъеннай, къахьегама овсарле лакхъяра задани а кхоачашгъяьяц цар. Дукха декхар тІадисад «Красный молот» завода коллективана, «Электроинструмент» завода болхлошта.

ТІайийца декхараш а тІехьа дІалаьрхІача хьалхарча квартале продукцена поставкаш яра задани кхоачашъяьяц республикерча 21 предприяте е хІара ялхлагІчо.

Эргалонаш ечен боахама механизм эргайоаккхачен хьалашка, производства рентабельность айяр боккха пачхаьалкхен лоархІам болаш гІулакх да. ХІанз керттердар — эргалонаш яр хІара балха моттиге хулийталга, бІарччача коллективий, хІара къахьегамхочун уйла тІаерзае еза бухсоццаш балха тІа хьахулаш дола къахьегама толамаш лакхагІа хилийтара, дІайолха материальни къахьегамен ресурсаш кІезигагІа а хулийташ. Цу лостамагІа беча балха тІа цІенхашттара дукха кхоачамбоацараш да. ХІанз хІара коллективо беча балха мах керттерча хьокхамех лоархІ баь пайда, цудухьа хьинаре къа а хьегаш, даккха деза хІаране доаккха сом.

1986 шера республикерча промышленни предприятеша планагІа бе безаш хинначох ца беш бисар 39 миллион сома маьха пайда ба, финансови хьокхамашка диллача планагІа ца лоархІаеш йисар 18 предприяти е хІара бархІлагІъяр.

Из гІулакх тоаденна дац укх шера а. Республика ерригa промышленность хьайийцача пайда бара кхаь бетта план 93 процент мара кхоачашъяьяц, ца беш биса пайда кхо миллион совгІа сома маьха ба. «Грознефтеоргсинтез» производственни объединенегара дІа ца кхоачаш биса пайда 2,6 миллион сом да, «Красный молот» завода коллективагара — 1,2 млн. сом, «Электроинструмент» завода коллективагара 258 эзар сом. Цхьабакъда, уж санна ераш кхы дуккха а я.

1987 шера цхьоалагІча январе денз Нохч-ГІалгІайчен цхьайола предприятеш йиззача хозрасчетага яьхай — шоаш хьадечунга дІадодар юхаметтаувттадергдолаши шоашта финансированни ергйолаши. Цу хьалашка пайда бар — из керттера хьаст ба коллектива балха тІа. Цунца дувзаденна да къахьегамах алапи телар, материальни поощренеи стимулированеи фондаш. Халахете а «Грознефтеоргсинтез» производственни объединенера, «Красный молот» заводера финансови хьал чІоагІа хала да хІанз, из дувзаденна да пайда бара план кхоачаш ца ярца.

Кердача хьалашка уж санна болх беш йолча кхыча предприятешка ишта дац гІулакхаш. «Оргтехника» яхача производственни объединене, «Промавтоматика» НПО опытни завода коллективаш шоаш хьадаьчунга дІадахар юхаметта а оттадеш, кердача хьалашка болх беш я. ХІаьта «Оргтехника» производственни объединене коллективо пайда бара шин бетта план 115 процент кхоачашъяьй. Соахка шин бетта баьчул 28 процент дукхагІа пайда баьб. «Промавтоматика» НПО завода коллективо пайда бара план 103 процент кхоачашъяьй, соахкарчул 11 процент дукхагІа пайда а беш.

1986 шера республика бІарчча промышленность хьайийцача бийдалгеи материалашкеи дІадохийтар доагІачул дукхагІа 20 миллион сома маьха хилар, доагоргеи электроэнергеи дІадахийтар — кхо миллион сома маьха дукхагІа.

Республикерча цхьайолча предприятешка эсала къовсам лоаттабу эхьа доадерашца, ца доагІаш дІаухийташ долчунца. ХІара шера бракъ ярах хула зе 2 миллион гаргга сом да. ДІадахача шера республикерча промышленни предприятеша 35 миллион сом пенеш, гІод текхар, цу даькъе йоагІаш йола продукци дІа ца яхийтарах 24 миллион сом. Ишта во доалделга пачхаьалкхенна доккха зе деш гІулакх да.

1987 шера коммунистически субботник дара шерра социалистически яхь йоаржаяьй производственни коллективаша. Цу дийнахьа хьинаре къа а хьегаш, хІара участке овсаре болх бе лаьрхІад коллективаша, шоаш доаккхача алапел доагІаш дола дакъа шийтталагІча пятилетка фонда юкъе а хьош.

1987 юбилейни шера производственни коллективашта хьалхашка латт доккхийн бехктокхамеи декхараш. ХІара коллектива, хІара къахьегамхочун сийлен декхар да денгара денга производственни толамаш дикагІа а хулийташ къахьегама дикача толамашца Сийлахь-боккхача Октябра 70 шу дизара сийленца накъабахар.

Хьалхалаттараш

Яхье хьалхалаттачарех я «Промавтоматика» НПО, «Оргтехника» объединеней, «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода, «Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завода, ремонтно-механически завода, кхыча предприятей коллективаш. Цар духхьал шоай керттерча производственни хьокхамий планаш кхоачашъяь ца Іеш, договорех поставкаш яра декхараш а дизза кхоачашдаьд. Цудухьа потребителий балха тІа хьовзам хилийтабац. Цул совгІа шоай чурча таронех бизза пайда а ийбеш, арахеца продукци дегІакхувлилга а Іалашду.

1987 шера хьалхарча квартале соахка цу юкъа арахийцачул дукхагІа продукци арахийцай «Промавтоматика» НПО—24 процент, «Автоспецоборудование» яхача заводе — 13 процент, «Оргтехника» производственни объединене — 9 процент, ремонтно-механически заводе — 8 процент.

ТІехьабусараш

Халахете а договорни декхараш кхоачаш ца деш йола предприятеш кІезиглуш яц. 1987 шера хьалхарча квартале «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене коллективо шийн потребителашта дІа ца луш йисай 5,5 миллион сома маьха тайп-тайпара продукци, «Красный молот» завода коллективо — 2,7 миллион сома маьха, ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода коллективо — 1,2 миллион сома маьха яр, швейни производственни объединене коллективо — 1,6 миллион сома маьха продукци, кога гІирс беча фабрика болхлоша — 381 эзар сом мах бар. Гуш махиллара цифраш дикка холуш я. Лакхе цІераш яьхача предприятей коллективаша шоай къахьегам кхетамца вІаштІехьбаьккхабац, бизза пайда ийбаьбац балха ханахи производственни мощностехи, пачхаьалкхен плани тІайийца декхараши кхоачашдара хІаране бехктокхам айхаьбац.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 70 шу дузача цІейна сийленца накъаяхара доккхий декхараш тІа а ийца, уж толамца кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржаяьй «Чечингагропромстрой» производственни объединене Грозненски аьшкабетона конструкцей завода бригадаша. Цу яхье дизза дакъа а лоацаш, шийн декхараш толамца кхоачаши тІехкхоачаши деш я Хайдаев Салавди Баймурадовича кулгалдеча электросварщикий бригада коллектив. Шийн бехкагІа смежникий балха тІа цхьаккха тайпа хьовзам а ца хулийташ, хІара сменагІа нормаш дикка тІехкхоачашъеш хьайоагІа из. Цудухьа цун вІаштІехьдаьннад укх шера хьалхарча квартала задани 140 процент кхоачашъе. Кхы а дикагІа болх беш ба бригада электросварщикаш укх апрель бетта.

Къаьстта дика болх а беш, даим социалистически яхье хьалха латташ хиларца шоай новкъосташта хьокхам телаш бола болхлой кІезига бац бригаде. Царех ба электросварщикаш, коммунистически къахьегама ударникаш Джафаров Камил Керимович, Кривошеев Виктор Егорович. Юкъера лаьрхІача хІара сменагІа нормаш 150 процентал чухьнахьа кхоачашъяц цар. Овсаре къахьегарал совгІа цар кхоачашдаь балхаш цхьаккха тайпа даккха гІалат доацаш хул. Цудухьа ОТК болхлой тІахьожам боацаш къахьегаш ба уж.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа) электросварщикаш К. Джафаров, В. Кривошеев, бригадир С. Хайфаев

И. ПЛИЕВА сурт.

Толам баккхийтар — подряд

ТІехьа тІайоагІача хана юртбоахама продукци алсамъяккхара, нах кхачан продукташца, промышленность бийдалца Іалашъяра доккхий декхараш оттадаьд юрта боахама къахьегамхошта хьалхашка КПСС XXVII съездо, цул тІехьагІа хиннача парте Пленумаша. Уж кхоачашдеча къаьстта а лоархІаме да къахьегам вІаштІехьбаккхара, хьадечох ахча телара прогрессивни формаш юкъе а кхувлаш материально-технически, кхы тайпарча ресурсаех хурмат а деш пайда эцар.

ТІеххьарча шерашка Іоаьча опыто хьахьокх, хІанзарча хана къахьегам вІаштІехьбаккхараи цунах хьахинначох мах телараи эггара прогрессивнегІа йола форма коллективни подряд йолга. Масала, нарядаш а язъеш даьчох оаха ахча ийдаьча 1983 шера хІара гектара тІара ткъаь итт-итт центнер хьажкІаш чуийцаш хиннаяле, подрядагІа болх вІаштІехьбаьккхачул тІехьагІа цхьатарра кхаь шера кховзткъа центнерал кІезигагІа йоацаш чуэц. Соахка, масала, хадданза йокъал а латташ хьажкІаш кхеяра геттара хала хиннача шера хІара гектара тІара 65,8 центнер чуера, план 40 центнер йолаш.

Шоай декхарех дика лоархІабир тхоца яхь лелаеча, колхоза ялата хьажкІаш кхееча, хІаьта оаха санна коллективни подрядагІа болх беча Какаев Камалуси Ажигов Супьянеи кулгалдеча звеношкара къахьегамхой а. Какаева звенос — 43,8 центнер, Ажигова — 44,1 центнер хьажкІаш яьхар хІара гектара тІара.

ПодрядагІа болх белга пайдана хиларах тешал деш кхы а цхьа масал доаладергда аз. ХІара дийнахьа хІара сага авансах тийнна 5,18 сом доацаш, тІеххьара итог йича оаха яьккхача продукцех кхы тІа а 9,89 эзар сом делар звенона. ХІаране баьча балхага хьежжа дийкъачул тІехьагІа, тха дезала, хІаьта звене со воацаш болх бир са цІеннанас Маккаси воІо Ахьъядеи, 5 эзар сом гаргга ахча кхьчар. Цул совгІа, планал совгІа кхедаьчох 15 тонн ялат а делар тхона. Ишта руэкъа кхьчар звенорча кхычарна а.

Тха коллективе болх беш ворхІ саг ва. Аз бийщачарел совгІа, колхозе толашагІа бола механизатораш санна лоархІаш бола Ибрагимов Донги, Кагиров Хьусен, Ачханов Салман, къона Шерипов Махьмад. Де деза, аьнна ала ца дезаш маца, малагІа, мишта болх бе беза ховш ва царех хІаравар. ХІаьта декхар кхоачаш ца деш цІа а водац. Цул совгІа, болх хала болаш цаІ лоархІа ца веш нийсделча, цунна новкъостал дара оарцагІбовл кхыбараш. Цкъаза бийсана болх бу. Ишта нийсделар соахка массехказа.

Дийнахьа каналашка гІолла хий кІезига а доагІаш тоъал из дилла вІаштІехьдалацар, из болх бе декхарийла барашта, хІаьта бийсана шортта доагІача хана кхоабацар. Царна новкъостал деш массехк бийса кхай тІа яьккхар ерригача коллективо. Хьийга къа а зехьа довнзар. Тхо раьза долаш хьийкъар хьажкІаш.

Бехктокхаме да укх шера тха звенона хьалхашка латта декхараш. Сийлахь-боккхача Октябра 70 шу дузача денна толаме накъабахара, оаха лаьрхІад юрта боахама продукци яккхара наьрарча пятилетка шин шера план нийс бетта кхоачашъе. ХІаьта тхона лелае еннай 150 гектар хьажкІаши 25 гектар доакъара свеклаши. ТІеххьара культура тІакхетар бахьан долаш, хІаьта цунна доал де геттара хала доландаь, кхы а кхо саг хьанийцав оаха тхоай коллективе. Из доацаш Ахьъядал метта цул замагІвола воІ Аслан хургва соца укх шера болх беш. Ахьъяд бригадиралла болх бе оттаваьв.

Оахош укх шера де лаьрхІар чакхдаккхара хІанзарчоа дика лард а еллай коллективо. Соахка гурахьа зяба аьхачул тІехьа Іай, бІаьстан юххье индустриальни технологе дІа ма деххара органически, минеральни удобренешца хьаьндаьд лаьтта. Март бутт болалуш, кхашка болх бе йиш йолаш хаоттам эттача хана макхаш даьха, культиваци яь дІаде мара ца дезаш кийчдир из. Сийлахь-воккхача баьчча В. И. Ленина 117 шу дизара хетаяь субботник хургйолча дийнахьа дІаде доладергда кхаш. Цу гІулакха эшар: фу, минеральни удобренеш, гербицидаш, техника — дерригa кийча да тха.

Пятилетка шин шера план ханал хьалха кхоачашъярал совгІа, тха коллективо дош деннад хІара гектара тІара хьажкІаш ялата 50 центнер, силоса 200 центнер чуя, доакъара свеклаш 500 центнерал кІезигагІа йоацаш яха. Дагалаьцар чакхдаккхара низ дІакхоачар а дергда. Вешта из-м подрядагІа болх беча тхоашта а дезар да.

Тхоай боахамера К. Какаевали С. Ажиговали совгІа, Назрановски района «40 лет Октября» совхозера хьажкІаш лелаеш вола Социалистически Къахьегама Турпал Кодзоев Бахьаудин а яхье вийхавар аз дІадахача шера. Колхозе болчарел-м хьалхавала карагІдаьлар сона, цхьабакъда, Бахьаудинал тІехьависар. ХІаьта а укх шера цул а котвала хьожаргва.

Прогрессивни формах балхаш вІаштІехьдаьха дале а, уж лерттІа чакхдахара новкъарло ю цкъаза, кхаш леладарех тийша доацача кхоачамбоацараша. Масала, ялата дукхагІча даькъе югославски гибридах йола хьажкІаш кхею тха боахаме. ЧІоагІа тІоадал езаш культура я из. Шийн ханнахьеи боарамагІеи хий ца техача, дикка лохбу цо хьувкъам. ХІаьта кхашка тохара тхона луш дола хий, хІара шера эшачул кІезигагІа хул. Из бахьан долаш, лакхе белгалдаьккха хиннача тайпара, бийсана болх бе дезаш хул тхо. Бакъдар хІана алац, подрядагІа болх беш децаре оаха дерг а дацар из гІулакх. Ца доалаш даьдар соахка а. ХІаьта а хьажкІашта тоъал хий дилла вІаштІехьдаланзар. Из бахьан долаш хьал ца кхеелуш хІара гектара тІа кІезигагІа яле 8—10 центнер хьажкІаш йисар. Цу кхоачамбоацара хий дуллача системай Сунженски управлене кулгалхой теркам тІабахийта беза. ХІана аьлча, гуш ма хиллара хьувкъам царех а тийша ба.

Хий дулла дукхагІдола тха кхаш капитально планировка е езаш да. Цхьабакъда, из болх бе безаш йолча Сунженски ПМК-ас, шоашка хиланза яргйоаца техника яц, яхаш гІулакх тоадара деш хІама дац. ХІаьта из бахьан долаш хало хьега дезараш тхо да.

Интенсивни технологех хьажкІаш дІаювш, лаьтта тІера дІанийсдара планировщик эш. Звенох-м дувца а эшац, бригаде а яц из цаІ мара. Цудухьа индустриальни технологе дІа ма деххара цкъаза кхаш нийс ца деш дІае езаш хул хьажкІаш, болх цхьан планировщикаца бе кхоа а ца деш. Уж оаха еха массехк шу да. Цхьабакъда, лургъя яхар мара хувцалуш хІама дац. Цу технологех юртбоахама культураш кхеяра езача удобренех тхона луш яраш а хилац, хІара шера эшачарех 60 — 70 процент мара. Цкъаза хул тхона вІалла а ца эшаш йола, масала сомий бешамашка тасса еза калийни яраш яхьаш а. ХІаьта уж дІа ца ийцача, вожаш лургъяц оал.

ГІулакх ма дарра ховш боацараштa моттаргда, лакхе аз дийца кхоачамбоацараш лоадамбоацаш да, аьнна. Цхьабакъда, уж дерригаш а вІашагІтехача ла йиш йоаца доккха дар хьахул. Цудухьа лоадамбоацаш да, аьнна дІа ца доаккхаш цхьаккха гІалат дита йиш яц. Из да парте, правительства, таханарча хано дІадехар.

А. ЭЛЬКИЕВ,
Сунженски района Ленина цІерагІча колхоза звеньевой.

Дикача нахах

Баркал хьона, Валя!

Иштта цIи йоаккх бахача наха цу къоначах кхалсагах. Ялх улицана гIулакх деш я Старосунженски бувзама отделене почтальон Коригова Валентина. Цо гIулакх деш бола нах почтальона «баркал» ала мара бахка безаш бац почте.

Хьалхе долалу Валентинай къахьегама ди. Эггара хьалхара газеташи журналаши дIакхачийта деза нах балха бахалехьа. ХIанз вай вахар эргадоалача хана, хIара газета номер цхьацца керда хоам, хьехам бахьаш я. Цудухьа хьеж царга нах, уж сихагIа дIакхачийта а гIерт почтальон.

Кхетаду Валентинас мел лоархIаме, наха эшаш ба цун болх, шийна тIадиллар доккха декхар долга. Iуйрийна 6 сахьат даьлча йолалу Валя письмоши газеташи наха дIакхахьа. Царга хьеж берригаш. Эскаре гIулакх деш волча воIагара письмо дарга хьеж нана, боккхий нах пенсега хьеж, цхьавар посылкага, вож эггара эшаш долча каьхатага...

Из деррига дика ховш я Валя, цудухьа вIаштIехьдоал цун наьха лоткъамаш доацаш къахьега.

Вешта, вай почтана дукха раьза бац нах. Еррригача инстанцешка, бувзама отделене кулгалхочунгара волавенна, бувзама министерстве кхаччалца, хьаухаш да леткъаш болча наьха каьхаташ. Валяй участка тIара цу тайпара лоткъамаш дац.

— Со кхеташ яц, — йоах Кориговас, — ший болх леррттIа ца беча почтальонех. Мишта тIехьайоалийтаргья почта? Мишта нийсдолийт письмо харцахьа? Доккха зе доал наха цу тайпарча «болхлоех». ВIалла мегаргдац иштта болх бе.

ХIанз хала да теша, бакъда, Валя укх балха ца ховш, цIаьхха нийсьелар. Остановке латташ бIаргайира цун почтальон веза аьнна объявлени. Дикь шу хьалха дар из. Цу хана денза я из укхаза. ДIаяха безам болаш а яц, хIана аьлча из гIулакх цун бокъонца вахар хинна дIаэттад.

Массанена дукха еза Валя. ХIара сагага ала дIайха дош корадоагIа цун. Вокхача сагага моаршал хоатт. Бераштa цхьацца хьехам лу. Цун участка тIа цIаккха а йохаяц бераша почтови яшкаш. Вайна ма хой уж кхыча, участкашка халча эттий хулилга.

Къахьегарга хьежжа ду сага сий а. Цудухьа массехк сийлен грамоташ, ахчан премеш еннай Кориговайна. Бакъда, эггара доккхагIа дола цун совгIат наьха лоархIам, царна бокъонца из езаш хилар.

— Атта а сиха а барта яхар со укхазарча нахаца, — йоах Валентинас, — се Павлодарера я со. Цига вайзар сона гIалгIай зIамита саг, цунга маьре ера. ТIаккха хьадаьхкар Кавказе. Укхазара нах безаме, бокъонца тешаме новкъостий хилар сона. ТIеххьара чIегилг екъаргйолаш дика нах ба укхазара бараш. Иштта хила гIерт со а.

Дикача дешаща йийцар Коригова Валентина цун кулгалхочо Эльмурзаева Сацитас. Иштта дIайха дешаш аьлар шоай почтальонах Датаева Маликаси Солгиреева Рансаси.

А. МАЦИЕВА.

Кхалнаьха дзюдо

«Локомотив» ДСО спортивни зала наIара йисте латт ши йоI. Теркам тIабахийта хьеж уж тренировкаш чакхйоахаш болча дзюдоисткашка. Хьагучох, царна чIоагIа тоам беш гIулакх да из.

Аьттув баьлча, сихха дIатIаболх уж тренера В. Шаталовна. Шоаш дIабовзийт. Уж ба ши йиша ЛукашовгIар. Наташа — № 6 йола профессиональни школа йистеяьккхачул тIехьагIа Горячеводски УБР болхло, Ирина — дешархо. Сево тIаэзаб мехкарий безам?

Цу хаттара жоп луш йоккхагIйолча йишас аьлар: — ХьалхагIа кхыдола спорта тайпаш дезар сона — неккдар, яйга атлетика, гимнастика. ХIанз еррига уйла дзюдоца я. Тха воша а ва укх секце ухаш. Цо новкъостал дергда тхона, цаховр хьахьехаргда.

Наташас яхар бакъдеш ел Ирина: «Массане а йоахар дзюдо духхьал маIача наьха спорт я, йиIигаштей мехкараштей цига аха хьашт дац. ХIанз хов сона из даьсса хабар долга».

В. Шаталова дукха шераш дIаденнад кьона дзюдоисташ хьалкхебеш. Укх тIеххьарча шин шера алхха йиIигашца болх беш хьавоагIа из. Цо кулгалдеча секце кхо группа я.

— Эшаш мел дар долаш да тхога, — дувц Виталий Васильевича. — Йоккха, сийрда, йIайха спортзал, татами, кхыдар.

Цо яхар бакъда. БIарг тIаозаш я спортзал. Киманош тIаювха мехкарий ба шоай аргIанара тренировкаш чакхйоахаш. ГIадвугаш да царех дукхагIбараш вайнаьха мехкарий хилар. Массехк шу хьалха цу тайпарча хIаманга догдоахилга а яцар — даьша - ноаноша шоай йиIигаш секце ахийта тигацар. Цхьабакъда, тренера хайра цар дегашка бода никъ лаха, дзюдо кхалсага дегIа новкъа йоацилгах уж тешабе.

ХIанз геттара хувцаденад гIулакх, — йоах В. Шаталова. — Даьшта, ноаношта лов шоай йиIигаш унахцIена, низ болаш, кадай йолаш моллагIйола хало ла могаргдолаш хилар. ТIехьагIа эшаргда из. Спортсменкай дезалаща бувзам хийра ца балийтар сай керттера декхар лоархI аз.

Дукха ха йоаццаш чакхъяьннай кхалнаьха дзюдох йола Нохч-ГIалгIайчен чемпионат. Цига дакъа лаьцар кхыча республикашкарча викалаша а. «Локомотив» ДСО пхе спортсменка толам баьккхар цу яхьашка. Кховзткъеи цаI килограммага кхаччалца йолча дозала категоре хьалхара моттиг яьккхар Бачаева Маликас. Дика дIайихьай машиннаькъахой спортивни общества викалаша Майкопера, Орджоникидзера турнираш.

— Кхыча городашка долаш духхьал яхьашка дакъа лаьца Iац тхо, — дувц М. Бачаевас. Тхо хьож моттигерча музеяшка, выставкашка, театре долх.

Кхалнаьха дзюдо шерра яьржай дунен тIа. Чакхъювл мехка Европа, дунен чемпионаташ, кастта спорта олимпийски тайпа хила мегаш а я из. Цхьабакъда, ала йиш яц из атта вахара юкъе йоагIа, аьнна. Духьале ераш кIезига бац. Цох лаьца дийцар дзюдонсткай унахцIенонга хьожаш волча лора, В. Старцева.

— Кхаь группе 60 спортсменка я, — аьлар цо, — бархIнегара денз ткъаь шерага кхаччалца ха йолаш Оаха чIоагIа медицински тIахьожам лоаттабу царна шера цкъазза диспансере кхувл уж. Цига гучадоал тренировкаши яхьаши царна Iаткъ е Iаткъац. Массехк шера даьча тохкамаша хьахьекхад, кхалнаьха дзюдос пайда ца бой, зе ца делга. Шекбарашта дола жоп аьнна хет сона, яхьашка дакъа лаьцачул тIехьагIа мехкарий дукха кIаьд ца луш хилар.

Къамаьлаш тайп - тайпара дале а, вахаро шийдар оттадеш латт — хIара шера дукхагIа хул дзюдонсткай мутIараш. Цу тайпара секци болх беш я Аргуне, Грозненски мехкдаьтта институте, «Урожай» яхача обществе. Вай мехкахоша хIанзле а толаме дакъа лаьцад РСФСР чемпионате. Гаьна дац аьнна хет кхы а лоархIаме йолча яхьашка цар коталонаш яхар.

Т. СОКОЛОВА.

КЕРТТЕРА РЕЖИССЕР

Московски Таганкерча драмаи комедеи театра труппа РСФСР халкъа артист Губенко Николай керттерча режиссера балха тIа хьийхар. Коллектива юкъарча собране массава раьза а волаш хержар из. Н. Губенко зрителешта дика вовз. Цо дукхача фильмашка цхьацца ролаш ловзаеш дакъа лийцад. ХIаьта кинематографе Еррригсоюзни института студент волаш дIанийцар из Таганкерча театра эггара хьалхарча группе. 1968 шера ВГИКа режиссерски факультете деша эттар. Институт йистеяьккхачул тIехьагIа, 1971 шера кино режиссерски болх бе волавелар. Пхи фильм оттадаьд. Цун режиссерски балха юкъе дикагIдараш — «Подранки» яха антивоенни биографически фильм, «И жизнь, и слезы, и любовь» яха психологически драма, «СалаIачар вахарера» сатирически драма. Цун фильмашта дунен халкъашта юкъерча фестивалашта массехкказа призаш тийнай.

Керттерча режиссера балха тIа, — аьлар ТАСС корреспондентага Н. Губенкос, — эггара хьалха са безам бар театра ира публицистически лостам, цун социальни проблемаех дола хьашташ дIахокхахьа хIанзарча вахаре наха саготтдер довза, хьахьокха ха. Тхо театре вай мехко лоаттабеча къовсама гIо деш тхоай гIулакх дIадахьа лаьрхIа да. Из деш оаха хIанзарча классически литературах пайда ийбергба. Уж — Гоголя, Достоевске, Чехова, Платонова, Булгакова, Трифонова, кхычар произведенеш. Иштта чIоагIа лоархIаме да поэтически лини юхаметтаоттайир.

СУРТА ТIА: керда болх керда дешаш, керда декхараш.

В. ВЕЛИКЖАНИНА сурт.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски Къахьегама Цӏеча Байракха орден лелаеча мехкдаьтта института

ХЬЕХ

Дешархойи кагирхойи «НаIараш йийлла йолча деношка» 1987 шера, 19, 26 апреле 10 сахьат даьлча института керттерча дешара корпуса актови зале (Революце пр., 21).

Программа:

1. Грозненски мехкдаьтта институтах, инженерни кадраш кийчъярах, институте дIаэцара кердача бокъонех дола дувцар.
2. Предметни комиссей председателий выступленеш.
3. Институте гIолла экскурси.
4. «Студенчески бIаьсти-87» яхача художественни самодеятельноста фестивала лауреатий концерт.

МоллагIа а хийцца чува йиш я.

Справкаш эц укх телефонах: 2-16-15.

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лаьгIо йоачан а йолаш, малхбузехьара секунде 2—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 5—10, Грозне 7—9 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш йоачан а йоацаш, цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, тайп - тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 1—6, дийнахьа 9—14 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

НАЬНА ОАРЦ

Кора кIал дIа а этта, шоай цIагIа еча бIехача яппарашка ладувгIаш латт кхойттара ваьнна Хьадрис. Ах сахьат хьалха сийнача баь тIа берашца ловзаш ше биа сакъердам бицбенна цунна.

— Даьла эгIазло IотIаелхахьа керта, иммансиз, — яхаш лув цун да Хази. — Хьо йийхьо... Ши бIарг хьатIабаьккхача къарлуръяцар хьо. Хьо моргаш ба хьона уж лазарах ца кхерараш, унах ца бовраш.

КхоалагIа шу да Хази малара тIакхуваш вола. Цхьайола бийсаш цIагIа яхац. Iурра цIакхоач, тIадувха барзкъаш хоттаща хьалдаьхе, наб ца ярах дийста бIаргаш къерзадеш, сардамаш доахаш. Мел чIоагIа набарагIа валларах цо хьекхача махьаро сомавоакх Хьадрис.

Шортта баьдъерзаш йоагIа аре. ЦIагIа дIачуваха дог ца доагIаш, седкъашка хьежаш латт кIаьнк. Цхьан юкъа кора тIехьашкара гIар-тата дижад.

— Са новкъостий безац хьона, — юха а мухь бетта волалу да. — Цхьабакъда, сона царел безагIа кхы нах бац. Фу даьд царна? ГIов дац, бIарг бац, денал дац? Фу гучадаьннад хьона царгара? Iа гIоагIа елла пахашк мо пелаву со а дегаза мича хет царна. ХIийи... лоам тIера чубоагIача токхама кIалнийсъяла хьо!

Хьал а айвенна, корах дIачухьежача пена юхе дIаэтта латта нана гу Хьадриса.

— Сох къаракъа хьадж хьаухаш хилча новкъа да хьона? Са даьсара, енна дIаялалца хьа мерий кIалхара из дIа-м ца ялийта.

ДУВЦАР

Безо ког ловзаш нана-цIагIа Iочувода Хази. Бакъда, кIаьнка лергашкара-м дIадалац цун сардамаш, яппараш, Iоттараш. Наьнагара хьал кхетаде гIерт из. Тахан Iурра из балха йодача хана, тIехьахьежаш латташ цхьа юкъ яьккхар цо. Бакълув да: хоза кийчъяла ховш я Хьадриса нана. Селлара боккха Iоткъам тIалатташе, корка гIа теха боал санна безаме я из.

— Сох яшаций хьо? — хьахоз юха чувоагIача даь оаз. — Хьаалал, аз ялат чулеладе пайдан доацача галех санна гермиергья хьох... ийнах Iохьекха герми. Хье енна дIаялалца кхы паргIатонга дог ма дахалахь.

Доккха хIама карагIдаьннача саго санна лаьрххIа дувц Хазе къамаьл. Цхьабакъда, сесаг юхайист ца хиларо висар а корзагIваьккхав из. Гота баьллача усто санна вувхьаш ду къамаьл.

— Яшаций хьо юхайист хила? — йоах цо, — лув кхера хиларг. Аз бергба хьа болх. Аз Iомаергъя хьо мара мутIахьа хила.

Пенах теха хьастам санна меттахьа ца хьовш, гергъенна латтача сесага тIаволалу из.

Кхы сатоха маганзар Хьадриса. Сихха ведда уйчен тIа а ваьнна, шерра ниI хьа а йийлла цIагIа чуэккхаше, даьнеи наннеи юкъе нийсвелар из.

— Хьои?! — цецваьлар Хази. — Iа фу леладу? ДIадала сона хьалхашкара жIале кIаза... Со малав хаций хьона?

— Хов, — жоп делар кIаьнка. Товнаш санна лотабелар цун зIамига ши бIарг. — Хов, дика хов: аькха да-кх хьо, хье ма дарра.

Хазе эгаш хинна ка сецар, мочхал дIаьхха Iоолладелар, тоха аьнна айдаь кулг шортта Iодахар. Вехар из, зIамигвелар, хобавелар, унзардаьннача бера таравийрзар.

Цу ханна аьтта балам хьа а лаьца, кIаьнк ше йолчахьа дIаверзавир нанас. Цо техача тIоаро йоагайир Хьадриса басилг.

— ДIаарадовла укх цIагIара, — аьнна мухь хьекхар Хазе, — дIадовла сона бIаргагучара.

Сих ца луш арабаьлар нанеи воIи. Коа доаллача гIанда тIа Iохайшар уж. Дунен чу шийна эггара хьамсарагIа волча сагах оагIув теха вагIар кIаьнк. Наьна бочача кулгаша хьестар из.

М. КАРТОЕВ.

ТЕЛЕПРОГРАММА

14 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.05 — «Али-Баба и сорок разбойников». Мультипликационни фильм.
8.35 — Е. Габрилович. Экрана яздархо.
9.45 — Илли оал вокальни ансамбло — йижараша Кьышен Викториеи Карасенкогlар.
10.05 — «Кердадараш».
16.00, 17.15 — «Кердадараш».
16.15 — «Сибирские адреса ее песен». Телевизионни документальни фильма премьера. А. Пахмутовай СибарегIен илле циклах.
16.45 — «Берашта оакхарех». Ленинградера передача.
17.20 — ВЛКСМ XX съезда делегаташа дувц.
17.50 — «Мансудэ» яхача Пхеньянски художественни ансамбла концерт.
18.15 — «Деша тIехьа — гIулакх».
18.45, 23.40 — «Тахан дунен тIа».
18.55 — Документальни фильм.
19.50 — «Шийна бола пайда». Телевизионни художественни фильма премьера. 1-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.40 — Концертни студе Останкино ВЛКСМ XX съезда делегаташта хетаь сайре.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — Iилма-довзийтара фильм.
8.35, 9.35 — Iалам Iомадар. 2-гIа класс.
8.55 — Iилма - довзийтара фильм.
9.05, 13.00 — Французски мотт. Iомабу 1-гIа шу. 9-гIа передача.
9.55 — «Прибораш — Iилмана». Iилма-довзийтара фильм.
10.05 — СПТУ дешархошта. Литература. В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин».
10.35, 11.35 — Ботаника. 5-гIа класс. БаьцовгIаш — бIарчча организм.
10.55 — «Эрсий къамаьл».
11.25 — «Не предам Херсонеса». Iилма-довзийтара фильм.
11.55 — «Мотоцикла тIа вагIа саг». Телевизионни художественни фильм.
13.30 — «Кердадараш».
13.35 — Телевизионни театр. А. И. Герцен. «Былое и думы». «Ди къийкъачуя тIехьагIа». «Са хьувзар».
ВЛКСМ XX съезда накъадолхаш
17.40 — «Нийсархо». Киножурнал.
17.50 — «Хьа анайистош».
18.20 — КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленума доакъашхоша дувц.
18.30 — Кагирхой экран.
19.05 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
19.25 — «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене кхаь ноахалий комсомольций вIашагIкхетар.
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «...Ялхайтта шу даьннеи боккхагIеи».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Iодика хийла шун, кхокхарч». Художественни фильм.
23.15 — «Кердадараш».

15 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.00 — Документальни фильмаш: «Къулбаседен полюсаи экваторан юкъе», «Гуйран цIейш», «Вай — фордан гIашлой», «Мала воагIаргва стадионе?»
8.55 — ВЛКСМ XX съезда делегаташа дувц.
9.25 — «Моаршал да хьога, музыка».
9.55 — ВЛКСМ XX съезд хьаеллар. Кремлевски съездий Дворецера трансляци.
16.00, 17.00, 19.45 — «Кердадараш».
16.15 — «Три Вольдемара или Человеческий фактор». Документальни фильма премьера.
16.30 — «Спорти личности».
17.05 — «Илли сагаца дус». «Цига, хил дехьа».
18.05 — «Укхаза ваьха а ваьхав, болх а баьб Ленина». Документальни фильма премьера.
18.15 — ВЛКСМ XX съезде.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Футбол. Олимпийски турнира къоастаяь матч. Турце сборни — СССР сборни. 2-гIа тайм. Турцера передача.
19.55 — «Шийна бола пайда». Телевизионни художественни фильма премьера. 2-гIа сери.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Алые паруса». ВЛКСМ XX съезда делегаташтеи хьаьшаштеи лаьрхIа хитIара спортивно-художественни цIей. «Олимпийский» яхача спорткомплекса бассейнера передача.
23.40 — ВЛКСМ XX съезда дневник.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Норашен». Телевизионни документальни фильма премьера.
8.35, 9.35 — Информатикан вычислительни техникаи лардаш. 10-гIа класс.
9.05, 13.40 — Немций мотт. Iомабу 1-гIа шу. 33-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархошта. Астрономи. Малх.
10.35, 11.35 — Истори. 9-гIа класс.
11.05 — Советски изобразительни искусстве къахьегама тема.
12.05 — «Iодика хийла шун, кхокхарч». Художественни фильм.
14.10 — «Кердадараш».
14.15 — Телевизионни театр. А. И. Герцен. «Былое и думы». «Цхьаьхха шу». «Колокол».
16.35 — Берашта. Кинопрограмма.
17.16 — «СелаIад» яхача берий журнала оагIонашка гIолла (нохчий меттала).
17.30 — «Дешархо» (гIалгIай меттала).
18.00 — Футбол. Олимпийски сборни — СССР сборни. Турцера передача. 1-гIа тайм.
18.50 — Хумцамий ха. (Нохч-ГIалгIай цемент йоаккха завод).
19.10 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
19.30 — «Сихдара формула». Документальни фильм.
19.45 — Сага фактор.
20.15 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.25 — Бакъдолчун урокаш. Грозненски кога гIирс беча фабрика тIехьайнсара бахьанаш.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мух». Художественни фильм.
23.10 — «Кердадараш».

16 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.00 — Берашта оакхарех. Ленинградера передача.
8.30 — ВЛКСМ XX съезда дневник.
9.00 — «Вай лаьтта». Музыкальни передача.
9.55 — «Кердадараш».
16.00, 17.30 — «Кердадараш».
16.15 — «Размышления на темы СЛА». Документальни фильма премьера.
16.35 — «Кобзари» яхача фольклорни ансамбла выступлени.
16.45 — «...Ялхайтта шу даьннеи боккхагIеи».
17.35 — «Вай беш».
18.05 — «Великолепный Гоша». Боккхийчарна мультипликационни фильма премьера.
18.15 — ВЛКСМ XX съезде.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Документальни фильм.
19.30 — ВЛКСМ XX съезда хетадаь пионерий цIей. «Динамо» яхача спорта Дворецера передача.
21.00 — «Ха».
21.40 — ЦТ экрана тIа духхьашха. «Найти и обезвредить». Художественни фильм.
23.05 — ВЛКСМ XX съезда дневник.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Повар, портной, пианист и другие...». Iилма-довзийтара фильм.
8.35, 9.35 — Юкъара биологи. 10-гIа класс.
9.05, 13.45 — Испански мотт. Iомабу 1-гIа шу. 4-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархошта. Истори.
10.35, 11.40 — Дезала вахара этикеи психологии. 9-гIа класс.
11.05 — «Шахматни школа».
12.10 — «Мух». Художественни фильм.
14.15 — «Кердадараш».
14.20 — Телевизионни театр. А. И. Герцен. «Былое и думы». «Я вышел рано, до звезды...», «Послесловие».

СИЯЛАХЬЧА ОКТЯБРА ЮБИЛЕЙГА

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОНА ДИ.

18.30 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
18.50 — «Малгобек — мехкдаьтта город».
19.35 — Эргалоний наькъагIа. Пропагандисти цун гIулакхи.
19.50 — Рекордагара рекордага. Г. Муцагов. Телеочерк (гIалгIай меттала).
20.05 — Патриоташ кхебе.
20.15 — Малгобекски района къахьегамхошта лаьрхIа концерт.
20.45 — «Веселуха» яхача халхара ансамбла концерт. Белорусски ССР Профтехобразоване культура ЦIен.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Живари, мехкарий». Новосибирскера передача.
23.40 — «Кердадараш».

17 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.05 — Хьайбай дунен тIа».
9.05 — ВЛКСМ XX съезда дневник.
9.35 — «Четвертая Ангарская». Телевизионни документальни фильма премьера.
10.00 — «Кердадараш».
16.00, 17.25 — «Кердадараш».
16.15 — С. Михалкова турпалаш экрана тIа. Мультипликационни фильмаш: «Чхьарахьочун герз», «Полкани Шавкаи», «БIийг», «МуIаш етта безам ба».
16.55 — «Эрсий музей».
17.30 — «Сирия: кортамукъален бIаьсти». Киноочерк.
17.55 — Илли оал Т. Ерастовас. Фильм-концерт.
18.15 — ВЛКСМ XX съезде.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Хоккей. Дунен чемпионат. СССР сборни — Швецаре сборни. 3-гIа период. Австрера передача.
19.35 — Сийлахьча Октябра юбилейга. Историн довргдоаца мугIараш. «Машенька». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — Кремлевски съездий Двореце ВЛКСМ XX съезда делегаташтеи хьаьшаштеи хетадаь концерт.
Йистедаьлча — ВЛКСМ XX съезда дневник.

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Птицы летят надо мной...». Документальни фильма премьера.
8.35, 9.35 — В. П. Катаев. «Полка воI». 4-гIа класс.
9.05, 13.35 — Английски мотт. Iомабу 1-гIа шу. 24-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархошта. Обществоведени.
10.35, 11.40 — М. М. Пришвин. «Маьлха ганз». 5-гIа класс.
11.05 — «Наьна школа».
12.10 — «Найти и обезвредить». Художественни фильм.
14.05 — «Одиссея Дмитрия Овцына». Iилма-довзийтара фильм.
14.25 — «Кердадараш».
16.55 — «Литературни пIаьраска».
17.25 — «Письмон тIехьа — саг» (гIалгIай меттала).
17.55 — Iилма—производствана. Юкъейоалаяра проблемаш.
18.25 — Кхоана — Еррригсоюзни коммунистически субботник.
18.55 — «Кхаь. Фанташ. Уйлаш». Документальни фильм.
19.30 — «Закон. Бокъо. Мораль».
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!»
20.15 — Волжски паччахьалкхен эрсий халкъа хора концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — Хоккей. Дунен чемпионат. Финлянде сборни — Чехословаке сборни. 3-гIа период. Канада сборни — США сборни. 2, 3-гIа периодаш. Австрера трансляци. Перерыв йолча хана (22.10) — «Кердадараш».

18 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.15 — «ХIана, сендухьа»
8.45 — «Кортамукъален наькъагIа». Зимбабвех телеочерк.
9.15 — ВЛКСМ XX съезда дневник.
9.45 — ДIалокх СССР ГАБТ духовой инструментий оркестро.
10.10 — Даьхен памятникаш. Телеальманах.
11.10 — Даьхен халкъий кхоллам.
13.10 — «Надел моего внука». Телевизионни документальни фильма премьера.
14.00 — «ДоттагIие». Тележурнал.
14.30 — Коммунистически субботника дневник.
14.50 — «Дюймовочка».
15.20 — ВЛКСМ XX съезде.
15.50 — «Смена яьнначул тIехьагIа». «Орленок». яхача Концертни зале болхлой искусства говзанчашца вIашагIкхетар.
18.00 — Хоккей. Дунен чемпионат. ФРГ сборни — СССР сборни. Австрера трансляци. Перерыв йолча хана — «Кердадараш».
20.20 — «Са мохк — зиза теха сомий беш». Художественни коллективий концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Якоба лоамий». Музыкально-беламе передача. (Швеция). «Iуйранара почта» йолча хьоашалгIа.
23.10 — ВЛКСМ XX съезда дневник.
23.50 — «Хьалхеи ахбийса яьнначул тIехьагIеи».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — Киножурнал.
8.25 — Ритмически гимнастика.
8.55 — «Iуйранара почта».
9.25 — Киргизски студе телевидене программа.
10.25 — «Волаш ва мишта зIамига саг». Художественни фильм.
12.00 — Дунен художественни культура. Искусства къаьнара памятникаш.
12.30 — «Ашарий тамашийна оазаш». Львовера передача.
13.00 — «Лаьттара лар». Субтитрашца художественни фильм.
14.20 — «Довзаш дола произведенеш, бовзаш бола исполнителаш». В-и, Т-и ПикайзенгIар. Л. В. Бетховен. «Крейцерова соната».
15.00 — Саг, Лаьтта. Вселенни.
15.30 — Мультипликационни фильм.
16.00 — Футбол. Новкъосташха вIашагIкхетар, СССР сборни — Швеце сборни.
17.45 — «Белама гонахьа».
19.20 — Кхоана — советски Iилман ди.
19.50 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.00 — Халкъбоахама гIулакх (нохчий меттала).
20.25 — Къахьегама цIей. Спецвыпуск.
20.25 — Еррригсоюзни ленински коммунистически субботника доакъашхошта лаьрхIа концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — Хоккей. Дунен чемпионат. ЧССР сборни — Канада сборни. Австрера трансляци. Перерыв йолча хана (22.10), — «Кердадараш».

19 АПРЕЛЬ

I ПРОГРАММА

7.00 — Iуйранара зарядка. Мультфильм. Музыка.
7.30 — «Ха».
8.00 — «Ума чистейшего плоды». Iилма - довзийтара фильм.
8.30 — Ритмически гимнастика.
9.15 — «Спортлото» тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союза!».
11.00 — «Iуйранара почта». Музыкальни передача.
11.30 — «Советски культура фонд». «ГIулакхаши лерхIараши».
12.30 — «Ашарий киоск».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — «УнахцIено».
14.45 — «Новкъост иляи». Еррригсоюзни телевизионни конкурс.
15.25 — «Дунен кагирхойи».
15.55 — «Политикеи нравственности». Передача дIахьо яздархочо Г. Боровика.
16.55 — Фаьлг болча хьоашалгIа. «Волшебная книга Мурада». Телевизионни художественни фильм.
18.00 — Дунен халкъашта юкъера панорама.
18.45 — «Киноафиша».
19.30 — «Кердадараш».
19.35 — ЦТ экрана тIа духхьашха. «Алапегара аьапега кхаччалца». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Илли-87».
22.55 — Футбольни обозрени.
23.40 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Зарядка е дIаотта!
8.15 — Халкъа ашараш.
8.25 — «Ший тайпара ваха». Художественни фильм.
10.00 — Дунен музыкальни культура гандзера. Н. Я. Мясковский. № 27 йола симфони.
10.45 — Iилма-довзийтара фильм.
11.05 — «Эрсий къамаьл».
11.35 — Халхаювла РС халкъа артистка Л. Кунакова. Ленинградера передача.
12.05 — Мультипликационни фильм.
12.15 — «Ши капитан». Художественни фильм.
13.45 — «Кулгаш хьаллаца вай доттагIий». Авторски илле сайре.
14.25 — Кинопанорама.
15.50 — «Сито профессора Барского». Документальни фильма премьера.
16.00 — Ашарий мозаика.
16.30 — Сийлахьча Октябра 70 шу дузаш. Къамий театрий фестиваль. И. Гаручаева, П. Хотяновский. «Исповедь». К. Мапджанишвиле цIерагIча Паччахьалкхен академически театра спектакль.
17.55 — Томски студе телевидене программа.
19.00 — «Хьайбай дунен тIа».
20.00 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!». «Цискацlа». Мультипликационни фильм.
20.15 — Конни спорт. СССР кубок.
21.00 — «Ха».
21.40 — Доазол дехьарча фильма экран. «Хьон, сои Берлини» (ГДР).

РАДИО

14 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — 9.00 — Нохч-ГIалгIай ашарий концерт.
9.15 — Советски Паччахьалкхен предприяте — Закона проект ювцаш (нохчий меттала).
9.30 — 10.00 — «Къона заманхо» (гIалгIай меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Iилма-практически конференцега «Сийлахь Октябри Нохч-ГIалгIайчене хинна хувцамаши».
16.16 — 17.00 — «Производстве хьалхалаттараштa». Концерт.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Юртара вахар».

УКВ

19.00 — Халкъа ашараш.
19.25 — Нохч-ГIалгIай ашарий концерт.

15 АПРЕЛЬ

ВЛКСМ XX СЪЕЗД ХЬАЕЛЛАР.

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — 9.00 — Комсомолахи кагирхоехи дола иллеш.
11.15 — «Кердача оборудованех боаггIача тайпара пайда эца» (гIалгIай меттала).
11.30 — 12.00 — Литературни Нохч-ГIалгIайче (гIалгIай меттала).
15.15 — «Барт болча дезале».
15.35 — «Социалистически яхьа дневник».
15.45 — Ашараш.
16.00 — Передачай программа.
16.01 — Дунен халкъашта юкъера хьал (гIалгIай меттала).
16.15 — «Вахара хьисап — советски».
16.35 — «Юртбоахама знаней радиошкола».
16.45 — 17.00 — Беседа.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Лаьтталеладархой бIаьстан балхаш» (нохчий меттала).

УКВ

19.00 — ДIалокх Ш. Эдисултанова.
19.25 — Лирически илле концерт.

16 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — «Ца малар — вахара норма».
8.55 — 9.00 — Реклама.
11.15 — Боккхийчарна берех лаьца. «Сай нана санна хила дог доагIа». Беседа (нохчий меттала).
11.30 — «Микрофонаца Грозне гIолла».
11.50 — 12.00 — Реклама.
15.15 — 15.30 — «Патриот» (гIалгIай меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.16 — 17.00 — «Музыкальни инструментий историецара» яхача циклацара передача.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — Юртбоахама Iилмай кандидата Р. Каллагова беседа (гIалгIай меттала).
18.40 — «Атеист». Радиожурнал.
18.55 — 19.00 — Реклама.

УКВ

19.00 — Илли оал Буркаев Мовлада.
19.34 — «Екаш я къона оазаш». Концерт.

17 АПРЕЛЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.25 — Передачай программа.
8.30 — «Ца малар — вахара норма» (нохчий меттала).
8.45 — 9.00 — «ЦIи караерзаер».
11.15 — 12.00 — Сийлахьча Октябра 70 шу дизара накъадолхаш! «Нохч-ГIалгIай музыкальни культура историецара передача».
15.15 — Литературни Нохч-ГIалгIайче (нохчий меттала).
15.30 — Концерт.
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — «ДоттагIий оазаш».
16.16 — Реклама.
16.31 — 17.00 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Дезала подряд: гIулакхаши проблемаши». «Ассиновский» совхозера передача.
18.40 — 19.00 — «Хьона, Даьхе салтечун дог» (гIалгIай меттала).

УКВ

19.00 — Художественни самодеятельноста доакъашхой концерт.
19.30 — Сакъердаме иллеши халхараши.

18 АПРЕЛЬ

ЕРРИГСОЮЗНИ ЛЕНИНСКИ КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК

6.40 — «Тахан къахьегама цIей». Микрофона хьалхашка ва субботник дIадахьара республикански штаба начальника заместитель З. Ахмадов.
6.50 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — 1.45 — «Безамеча къахьегама ди». (нохчий меттала).
10.15 — «Керда гIулакхаш вахаре» (нохчий меттала).
10.35 — 10.40 — Реклама.
11.00 — «Къонал».
11.20 — 12.00 — «Ленинна хьехамаш — ноахалий гIулакхашца».
12.40 — «Халкъа тIахьожам балха тIа» (нохчий меттала).
13.00 — 13.15 — «Хьона, Даьхе — тха дика къахьегам». (гIалгIай меттала).
15.15 — Еррригсоюзни Ленински коммунистически субботника доакъашхошта лаьрхIа концерт.
16.00 — «Профсоюзаши вахари». Радиожурнал.
16.15 — 17.00 — «Ашарий почта».
18.00 — «Кердача хоамий» специальни выпуск.
18.30 — 19.00 — Концерт.

УКВ

19.00 — Машарахи къахьегамахи дола иллеш.
19.30 — Халхара ашараш.

19 АПРЕЛЬ

СОВЕТСКИ IИЛМАН ДИ

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.25 — 9.00 — «Шоана дукхаеза ашараш».
11.20 — 12.00 — КIиранден ашарий программа.
15.15 — 15.30 — «Iилма — производстванна».
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Къона тIехье» (нохчий меттала).
18.00 — 19.00 — «Иллеца доттагIал долчарна». Концерт.

УКВ

19.00 — Тха ашарий галерея (А. Димаева иллеш).

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийнв вахара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66; культура — 2-64-75. 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-06, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи ереи, шоаттеи деношка

СФ00150. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 1465.